

Foreca Oy
(sähköpostitse)

Foreca Oy:n foreca.fi-verkkosivuston evästekäytännöt

Yritys, jota päätös koskee

Foreca Oy (y-tunnus 1084243-9)

Päätös

Liikenne- ja viestintävirasto Traficom katsoo, että Foreca Oy (jäljempänä myös Foreca ja yhtiö) rikkoo sähköisen viestinnän palveluista annetun lain (917/2014, jäljempänä myös SVPL) 205 §:n 1 momenttia, kun käyttäjälle ei ole annettu ymmärrettäviä ja kattavia tietoja evästeiden ja muiden palvelun käyttöä kuvaavien tietojen tallentamisen tai käyttämisen tarkoituksesta.

Lisäksi Traficom katsoo, että foreca.fi-sivustolla käytössä oleva tapa niputtaa useisiin eri tarkoituksiin käytettäviä evästeitä yhden ja saman suostumusvalinnan alle on vastoin luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/679 (*yleinen tietosuojasetus*) 4 artiklan 11 kohdan ja 7 artiklan mukaisia pätevän suostumuksen vaatimuksia.

Traficom katsoo myös, että kaikkien evästeiden hyväksyminen on foreca.fi-sivustolla käytössä olevassa evästesuostumustyökalussa helpompaa kuin niistä kieltäytyminen tavalla, joka ei myöskään vastaa suostumukselle asetettuja vaatimuksia. Foreca on Traficomien arvion mukaan myös tallentanut käyttäjän päätelaitteelle sellaisia evästeitä, joiden tallentaminen olisi edellyttänyt SVPL 205 §:n 1 momentin mukaisesti suostumusta.

Traficom velvoittaa SVPL 330 §:n 1 momentin nojalla Foreca Oy:n:

- 1) täsmentämään evästesuostumustyökalun tarkoitusta "tietojen tallennus laitteelle ja/tai laitteella olevien tietojen käyttö" niin, että käyttäjä ymmärtää, että siinä tarkoitettu tietojen tallentaminen ja käyttö on mahdollista vain siinä laajuudessa kuin käyttäjä antaa suostumuksensa valinnaisille evästeille. Vaihtoehtoisesti veloitteen voi täyttää poistamalla tarkoituksen "tietojen tallennus laitteelle ja/tai laitteella olevien tietojen käyttö" evästesuostumustyökalusta;
- 2) muuttamaan evästesuostumustyökalussa annettuja tietoja siten, että verkkosivuston käyttäjille kerrotaan selkeästi, ettei evästeitä aseteta käyttäjän päätelaitteelle oikeutetun edun nojalla niin, ettei käyttäjän kannalta synny sekaannuksen vaaraa siitä, voidaanko muita kuin välttämättömiä evästeitä asettaa suostumuksen ohella myös oikeutetun edun nojalla;
- 3) asettamaan verkkosivustolla käytössä olevien alla sivulla 15 olevassa taulukossa 1 mainittujen evästeiden ja niitä vastaavien tekniikoiden käyttö suostumuksenvaraiseksi;
- 4) toteuttamaan toimenpiteet, joilla varmistetaan, että verkkosivustolla käytössä olevien alla sivulla 18 taulukossa 2 listattuja mainonnan kohdentamiseen tarkoitettuja evästeitä vastaavia tekniikoita käytetään käyttäjän seurantaan tai

mainonnan kohdistamiseen ainoastaan, jos käyttäjä on antanut siihen suostumuksensa;

- 5) rajoittamaan palvelun käyttöä kuvaavia tietoja vastaanottavien kumppaneiden määrää siten, ettei evästeiden tallentaminen ja käyttö ylitä palvelun vaatimaa laajuutta eikä rajoita yksityisyyden suojaa enempää kuin on välttämätöntä ja niin, että käyttäjälle annettavat tiedot tietoja vastaanottavista ja käsittelevistä kumppaneista on mahdollista esittää selkeästi ja että käyttäjä voi niiden avulla helposti ymmärtää antamansa suostumuksen seuraukset;
- 6) muuttamaan evästesuostumustyökaluaan siten, että käyttäjälle annetaan kaikkien evästeiden hyväksymisen ohella mahdollisuus myös kieltää muiden kuin välttämättömien evästeiden käyttö evästesuostumustyökalun ensimmäisellä tasolla; ja
- 7) ilmoittamaan kaikkien suostumuksenvaraisten evästeiden toiminta-ajat foreca.fi-verkkosivustolla.

Foreca Oy:n tulee toimittaa Traficomille selvitys niistä korjaavista toimenpiteistä, jotka se on toteuttanut tämän päätöksen johdosta, **kolmen kuukauden kuluessa tämän päätöksen tiedoksisaannista**. Selvityksen voi toimittaa sähköisessä muodossa Traficomin kirjaamoon osoitteeseen **kirjaamo@traficom.fi**. Selvityksessä tulee mainita asian diaarinumero: **Traficom/12624/09.00.01/2021**

Asian vireille tulo

Asian taustalla ovat alun perin Kilpailu- ja kuluttajavirastolle (KKV) 15.6.2020 ja tietosuojavaltuutetun toimistolle (jäljempänä myös TSV) 12.3.2021 tehdyt yhteydenotot koskien evästeiden käyttöä foreca.fi-verkkosivustolla. KKV on siirtänyt 15.6.2020 tehdyn ilmoituksen käsiteltäväksi tietosuojavaltuutetun toimistolle. Asiaa on selvitetty tietosuojavaltuutetun toimesta 12.3.2021 päivättyllä selvityspyynnöllä (Dnro 4870/182/20). Foreca on toimittanut 22.3.2021 selvityksen asiasta tietosuojavaltuutetun toimistolle. Tietosuojavaltuutetun toimisto on siirtänyt asian Traficomille 4.6.2021, sillä Helsingin hallinto-oikeus on 8.4.2021 antamiensa kahden ratkaisun (H1515/2021, Dnro 20801/2020 ja H1516/2021, Dnro 20848/2020) yhteydessä katsonut Traficomin olevan toimivaltainen viranomainen evästesääntelyssä ja evästeiden käytön valvontaan liittyvissä kysymyksissä. Lisäksi kyseisten hallinto-oikeuden ratkaisujen mukaan Traficomin toimivaltaan kuuluu evästeiden käyttöön liittyvän suostumuksen tulkinta ja arviointi.

Kilpailu- ja kuluttajavirastolle saapuneessa yhteydenotossa toimenpidepyynnön tekijä on kuvannut foreca.fi-sivustolla esitettyjä laajoja käyttöehtoja (evästesuostumustyökalua), jotka hän on kokenut vaikeasti ymmärrettäväksi ja ollut huolissaan tietojen keräämisen laajuudesta, sekä tietoja saavien tahojen (yhteistyökumppanit) määrästä. Lisäksi yhteydenottajan mukaan tietojen keräämisestä ja luovutuksesta ei ole voinut kieltäytyä tai ainakaan hän ei ollut tällaista kohtaa helposti löytänyt. Yhteydenottajan on myös ollut vaikea ymmärtää evästemekanismissa esitettyä oikeutta vastustaa henkilötietojen käsittelyä (oikeutettu etu). Edelleen yhteydenottaja on tuonut ilmi, että mikäli hän on käyttäjänä vahingossa hyväksynyt kaiken keräämisen, ei tämän jälkeen ole enää ollut mahdollista peruuttaa suostumustaan tai muuttaa tehtyä valintaa.

Tietosuojavaltuutetun toimistoon saapuneessa yhteydenotossa toimenpidepyynnön on moittinut Forecan verkkosivuston evästeisiin annettavan suostumuksen valintamahdollisuuksien esitystapaa. Yhteydenottajan mukaan foreca.fi-sivustolla kaikkien evästeiden hyväksyminen on korostettu näyttäytymään oletusarvoiselta valinnalta ja kieltäytymistä ilmaiseva vaihtoehto taas on esitetty epämääräisesti ja

ollut mahdollista valita vasta useampien toimenpiteiden jälkeen. Yhteydenottajan mukaan hän on lisäksi joutunut poistamaan useita valmiiksi päällä olevia valintoja evästesuostumustyökalusta evätäkseen suostumuksensa.

Asiassa saatu selvitys

Traficomilla on asiaa arvioidessaan ollut käytettävissä Forecan tietosuojavaltuutetulle 22.3.2021 toimittama selvitys. Traficom on lähettänyt Forecalle 31.8.2022 asiaa koskevan selvityspyynnön ja saanut siihen 21.9.2022 Forecalta vastauksen. Traficom on lisäksi selvittänyt Forecan sivuston evästekäytäntöjä vierailemalla yhteydenotossa mainitulla sivustolla ja tutustumalla sivuston evästeiden käyttöön ja evästeistä annettaviin tietoihin selvityspyyntöjen laatimisen aikana ja annettuja selvityksiä arvioidessaan.

Traficom laati päätösluonnoksen ja varasi 25.3.2024 asianosaisille mahdollisuuden esittää näkemyksensä päätösluonnoksesta 11.4.2024 mennessä.

Tietosuojavaltuutetun vuoden 2021 selvityspyyntö

Tietosuojavaltuutetun toimiston 12.3.2021 Forecalle lähettämässä selvityspyynnössä on kysytty, minkälaisia evästeitä verkkosivuilla käytetään, miten käyttäjiltä pyydetään suostumusta evästeiden käyttöön ja miten Foreca todentaa, että käyttäjät ovat antaneet suostumuksen evästeiden käyttöön sekä miten verkkosivuston palvelut toimivat, jos käyttäjä ei hyväksy evästeitä tai on teknisesti estänyt niiden käytön. Viimeiseksi selvitystä on pyydetty siitä, miten ja kuinka kauan käyttäjien antamia suostumuksia hallinnoidaan ja säilytetään.

Vastauksessaan TSV:lle Foreca on kuvannut vuoden 2021 tilannetta ja kertonut, että Forecan sivustolla käytetään evästeitä kahteen eri käyttötarkoitukseen, joista ensimmäinen on parempien sääpalveluiden kehittäminen käyttäjille ja toiseksi, jotta yhtiö pystyy näyttämään käyttäjille hyödyllisempiä mainoksia. Lisäksi Foreca on kertonut, että sivustolla on käytössä sosiaalisen median jakotoimintoja, jotka käyttävät Facebookin evästeitä Facebookin evästekäytäntöjen mukaisesti. Forecan mukaan heidän palvelunsa ei näitä evästeitä kerää, lue tai tallenna. Annetun selvityksen mukaan evästeiden suostumus pyydetään Quantcast Choice -työkalulla, jonka kautta evästeiden tallentamisen ja käytön voi myös kieltää "Kiellä kaikki" -valinnalla.

Suostumuksen todentamisen osalta Foreca on kertonut, että Quantcast Choice -työkalu tarjoaa mainosalalla standardina olevan rajapinnan (IAB TCF 2.0), jota kutsutaan ennen mainosten lataamista. Mainosverkosto saa tämän rajapinnan kautta tiedon käyttäjän antamista suostumuksista ja kielloista koskien mainosten kohdentamista. Kysymykseen verkkosivuston toimivuuteen silloin kun käyttäjä ei hyväksy evästeitä Foreca on vastannut, että evästeiden kieltäminen ei vaikuta itse sivuston sisältöön ja toimintaan heikentävällä tavalla. Tällöin mainosten kohdentamista ei tehdä, joten mainokset jäävät mainosverkosta riippuen joko latautumatta tai ovat yleisluontoisia mainoksia. Lopuksi yhtiö on kuvannut annettujen suostumusten hallinnointia ja säilytystä. Forecan mukaan tieto käyttäjän antamasta tai hylkäämästä suostumuksesta tallennetaan käyttäjän selaimen evästeeseen, joka on voimassa 390 vuorokautta. Quantcastin järjestelmään kirjataan suostumukselle annettu tunniste, suostumukseen liittyvät tiedot ja perustiedot käyttäjän selaimesta (selaimen nimi, versio, käyttöjärjestelmä, käyttöjärjestelmän versio), mutta tarkempia tietoja käyttäjistä (esim. IP-osoite) ei tallenneta. Selvityksessä kerrottiin myös, että käyttäjä voi muuttaa antamaansa suostumusta palvelun jokaisella sivulla "Yksityisyysasetukset"-linkin avulla, jonka kautta saa avattua hallintatyökalun.

Forecalta vuonna 2022 saatu selvitys

Traficom lähetti 31.8.2022 Forecalle selvityspyynnön foreca.fi-verkkosivuston evästekäytännöistä. Selvityspyynnössä yhtiötä pyydettiin muun muassa kuvaamaan, mitä evästeitä tai niiden kaltaisia tekniikoita on käytössä Foreca Oy:n foreca.fi-verkkosivustolla. Näiden osalta pyydettiin kuvaamaan evästekohdaiset käyttötarkoitukset, sekä jaottelu yhtiön arvion mukaan sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 205 §:n 2 momentin tarkoittamalla tavalla välttämättömiin ja suostumusta edellyttäviin. Lisäksi listaukseen pyydettiin merkitsemään, onko kyseessä ensimmäisen vai kolmannen osapuolen eväste. Yhtiöltä pyydettiin myös erillisiä perusteluja käytännölle, jossa sivuston käytöstä tietoa keräävät analytiikan evästeet eivät edellytä suostumusta.

Lisäksi Traficomien selvityspyynnöllä kysyttiin miten ei-välttämättömistä evästeistä kieltäytyminen, sekä jo annetun suostumuksen peruuttaminen tai tehtyjen valintojen muuttaminen on mahdollistettu vuonna 2020 ja miten se mahdollistetaan nykytilanteessa. Selvityspyynnöllä kysyttiin myös, millä tavoin käyttäjiä informoidaan evästeiden toiminta ajoista, sekä pyydetty selventämään, mitä evästeitä Forecan sivuilla mahdollisesti hyödynnetään oikeutetun edun nojalla. Lisäksi Forecalta pyydettiin perusteluja sille arviolle, että oikeutettu etu soveltuisi evästeiden tallentamisen ja käytön käsittelyperusteeksi. Forecaa pyydettiin myös kertomaan miten suostumuksen antaminen tai antamatta jättäminen vaikuttaa oikeutetun edun perusteella asetettaviin evästeisiin. Viimeiseksi Forecalta pyydettiin perusteluja käytännölle, jossa evästeistä kieltäytymisen ja niiden käyttöön suostumisen valintoja kohdellaan eri tavoin siten, että suostumuksen antamatta jättäminen vaatii käyttäjältä enemmän toimenpiteitä kuin sen antaminen.

Vastauksena kysymykseen siitä, mitä evästeitä tai niiden kaltaisia tekniikoita Foreca käyttää ja mitkä näistä yhtiö katsoo välttämättömiksi ja mitkä suostumusta edellyttäväiksi, yhtiö toimitti vastauksen liitteenä listan foreca.fi-verkkosivustolla käytössä olevista evästeistä ja niiden käyttötarkoituksista. Annetussa selvityksessä yhtiö totesi lisäksi, että mainosverkostojen on mahdollista asettaa omia evästeitään muun muassa tarkastellakseen oman mainoskampanjansa suoritusta ja toimintaa, mikäli käyttäjä on antanut siihen suostumuksensa.

Muiden kun välttämättömien evästeiden käytöstä kieltäytymisen ja tehtyjen valintojen myöhemmän peruuttamisen tai muuttamisen mahdollistamista koskevaan kysymykseen Foreca on vastannut, että käyttäjän tullessa sivustolle ensimmäistä kertaa (tai mikäli käyttäjää ei tunnisteta), sivusto näyttää tällä hetkellä käyttäjälle Quantcast Choice -työkalulla tiedon evästeiden käytöstä sivustolla. Sama työkalu on ollut yhtiön mukaan käytössä vastaavin tiedoin myös kesäkuussa 2020, mutta yhtiöllä ei ole dokumentointia onko jokin sen toiminnon asettelu, sanamuoto, väri tai vastaava mahdollisesti muuttunut sen jälkeen. Foreca on lisännyt selvitykseen kuvankaappaukset evästesuostumustyökalun nykyisestä ulkoasusta.

Foreca on selvityksessä kertonut, että käyttäjä voi koska tahansa palata yksityisasetuksiin sivuston alalaidassa sijaitsevasta valikosta, painamalla linkkiä "Yksityisyysasetukset" aukeaa kuvan 2 mukainen näkymä, josta verkkovierailija voi peruuttaa tai muuttaa antamiaan evästeiden käyttöluvia (kuva 3).

Evästeiden toiminta-ajat

Traficomien kysymykseen evästeiden toiminta-ajoista yhtiö on vastannut listanneensa toiminta-ajat virastolle toimittamassaan liitteessä. Yleisesti evästeet tallennetaan Forecan mukaan niin pitkäksi ajaksi kuin se on tarkoituksenmukaista, mikä voi evästeestä riippuen olla yhdestä päivästä noin vuoteen, mutta osa evästeistä on vain väliaikaisia tai istuntokohtaisia. Traficom oli selvityspyynnöllään esimerkinomaisesti nostanut esiin st-nimisen evästeen viiden vuoden mittaisen

voimassaoloajan ja pyytänyt Forecaa perustelemaan sitä tarkemmin. Foreca on kertonut, että kyseinen eväste sisältää käyttäjäkohtaisia asetuksia ja tehneensä muutoksia kyseisen evästeen tietosisällön osalta ja lyhentäneensä sen toiminta-aikaa yhden vuoden mittaiseksi. Toiminta-ajoista informoinnin osalta yhtiö kertoo, että se ei ole aiemmin informoinut käyttäjää evästeiden toiminta-ajoista, sillä se ei ole ollut tietoinen Euroopan unionin tuomioistuimen asiassa C-673/17 Planet49¹ annetusta tuomiosta, jonka johdosta suostumuksenvaraisten evästeiden toiminta-ajat tulisi ilmoittaa. Foreca kertoo lisänneensä evästeiden toiminta-ajoista tiedon sivuston tietosuojaselosteeseen osoitteeseen www.foreca.fi/tietosuojakaytanta.

- Evästeet tallennetaan niin pitkäksi ajaksi kuin se on tarkoituksenmukaista. Evästeestä riippuen se voi olla yhdestä päivästä noin vuoteen, mutta osa evästeistä on vain väliaikaisia tai istuntokohtaisia

Kuva 1. Evästeiden toiminta-ajoista informointi foreca.fi -sivustolla Forecan tekemän muutoksen jälkeen. Tarkasteltu 26.9.2023.

Analytiikkaevästeiden välttämättömyys

Foreca on perustellut analytiikkaan käytettävien evästeiden katsomista välttämättömiksi sillä perusteella, että kerätyistä tiedoista ei yhtiön mukaan yksistään, eikä yhdessä muun yhtiön keräämän datan kanssa, ole mahdollista tunnistaa yksittäistä käyttäjää. Tämän vuoksi Forecan näkemys on, että sillä tulee olla myös palvelun tarjoamisen kannalta peruste kerätä analytiikkatietoa ilman käyttäjän suostumusta. Yhtiön mukaan se ei voisi ilman kävijämäärän läpinäkyvää seurantaan varmistaa palvelun toimivuutta ja toimintavarmuutta (mm. riittävä palvelinkapasiteetti) erilaisissa säätilanteissa tapahtuviin käyttäjämäärien muutoksiin. Analytiikkatietojen avulla voidaan oppia tunnistamaan tällaisia tilanteita, jotta niihin voidaan Forecan mukaan varautua myös tulevaisuudessa. Yhtiö myös toteaa, että sivuston käyttäjät odottavat sääpalvelun olevan helppokäyttöinen, ja eri säätietojen löytyvän helposti, jonka vuoksi Forecan tulee muun muassa ymmärtää, millä eri sivuston sivuilla vierailaan ja kuinka usein, jotta tiedettäisiin löytävätkö käyttäjät etsimänsä tuotteet sivustolta. Yhtiö kertoo käyttävänsä analytiikan seurantaan Google Analytics -ohjelmistoa, joten analytiikkatieto siirtyy myös kolmansille osapuolille (Google).

Oikeutetun edun käytöstä

Traficomien selvityspyynnöllä kysyttiin myös, käytetäänkö foreca.fi-sivustolla evästeitä oikeutetun edun nojalla. Foreca on selvityksessään vastannut tähän myöntävästi ja kertonut, että tällaisia evästeitä ovat sen toimittamassa evästelistauksessa välttämättömiksi merkityt evästeet ja mainosalalla standardina olevan rajapinnan (IAB TCF 2.0) mukaan määritetyt kohdat, jotka on eritelty suostumusmekanismiin "Oikeutettu etu" -sivulla. Traficomien selvityspyynnöllä kysyttiin yhtiöltä myös, millä perusteella se on päätenyt arvioon, että oikeutettu etu soveltuu kyseisten evästeiden käsittelyperusteeksi. Foreca on vastannut, että välttämättömiksi merkityt evästeet ovat liiketoiminnan tai palvelun toiminnan kannalta välttämättömiä, eikä niiden kautta saatujen tietojen käsittelystä aiheudu vakavaa haittaa yksilöiden (käyttäjien) oikeuksille ja vapauksille. Muutoin yhtiö kertoo noudattavansa IAB TCF 2.0 määrittämiä, joiden perusteella markkinoilla olevat suostumusmekanismit toimivat.

¹ Asia C-673/17, Planet49 GmbH, [ECLI:EU:C:2019:801](https://eur-lex.europa.eu/eli/cjrep/2019/801), 19.10.2019.

Forecan lausunto päätösluonnoksesta

Foreca totesi 12.4.2024 antamassaan lausunnossaan päätösluonnoksessa esitetyistä korjausvelvoitteista seuraavaa:

Velvoite mahdollistaa yksityiskohtaisempien valintojen tekeminen tarkoituksen "personoitujen mainosten ja sisällön näyttäminen, mainonnan ja sisällön mittaus, käyttäjäymmärrys sekä tuotekehitys" alla

Forecan lausuttavana olleessa päätösluonnoksessa Foreca olisi velvoitettu muuttamaan foreca.fi-verkkosivustolla käytössä olevaa evästesuostumustyökaluaan niin, että käyttäjä pystyy tekemään tarkempia valintoja eri eväsetarkoitusten välillä evästesuostumustyökalun 2. tason tarkoituksen "personoitujen mainosten ja sisällön näyttäminen, mainonnan ja sisällön mittaus, käyttäjäymmärrys sekä tuotekehitys" alla.

Foreca huomautti lausunnossaan, viraston tarkastaneen sivuston viimeksi 27.09.2023, jolloin sivustolla käytössä ollut QuantCastin toimittama evästesuostumustyökalu on ollut TCF 2.0 standardin mukainen. Foreca ilmoitti käyttäneensä marraskuusta 2023 lähtien InMobin toimittamaa TCF 2.2 standardin mukaista työkalua, jossa käyttäjä Forecan mukaan pystyy tekemään tarkempia valintoja eri eväsetarkoitusten välillä. Foreca ilmoitti pitävänsä muutoksen vuoksi asiantilaa jo nykyisin päätösluonnoksessa esitetyn velvoitteen mukaisena.

Käyttötarkoituksen "tietojen tallennus laitteelle ja/tai laitteella olevien tietojen käyttö selventäminen

Forecan lausuttavana olleessa päätösluonnoksessa Foreca olisi velvoitettu täsmentämään evästesuostumustyökalun tarkoitusta "tietojen tallennus laitteelle ja/tai laitteella olevien tietojen käyttö" niin, että käyttäjä ymmärtää, että siinä tarkoitettu tietojen tallentaminen ja käyttö on mahdollista vain siinä laajuudessa kuin käyttäjä antaa suostumuksensa valinnaisille evästeille. Vaihtoehtoisesti velvoitteen voi täyttää poistamalla tarkoituksen "tietojen tallennus laitteelle ja/tai laitteella olevien tietojen käyttö" evästesuostumustyökalusta.

Foreca lausunnossaan totesi, että sen nykyisin käyttämässä Inmobin TCF 2.2 standardin mukaisesti toimivassa evästesuostumustyökalussa "Tietojen tallentaminen laitteelle ja/tai laitteella olevien tietojen käyttö" on suostumuksenvarainen eväsetarkoitus, jossa on annettu aiempaan TCF2.0. standardiin verrattuna tarkemmin esimerkkejä tarkoituksen laajuudesta.

Foreca ilmoitti muuttavansa eväsetyökalua toimimaan asetettuun määräaikaan mennessä niin, että mikäli käyttäjä hyväksyy suostumustyökalun 1. sivulta vain välttämättömät evästeet, tai siirtyy evästesuostumustyökalun toiselle sivulle ja painaa "tallenna ja sulje", niin tämä suostumuksenvarainen "Tietojen tallentaminen laitteelle ja/tai laitteella olevien tietojen käyttö" -eväsetarkoitus on pois päältä. Forecan näkemyksen mukaan käyttäjän on näin helppo ymmärtää, ettei mitään suostumuksenvaraisia evästeitä aseteta, ellei niihin ole erikseen annettu suostumusta.

Oikeutettu etu

Velvoitteesta muuttaa evästesuostumustyökalussa annettuja tietoja siten, että verkkosivuston käyttäjille kerrotaan selkeästi, ettei evästeitä aseteta käyttäjän päätelaitteelle oikeutetun edun nojalla niin, ettei käyttäjän kannalta synny sekaannuksen vaaraa siitä, voidaanko muita kuin välttämättömiä evästeitä asettaa suostumuksen ohella myös oikeutetun edun nojalla Foreca totesi lausunnossaan tulevaisuutta muuttamaan evästesuostumustyökalun toimimaan asetettuun määräaikaan mennessä niin, ettei oikeutetun edun nojalla aseteta evästeitä

käyttäjän päätelaitteelle, mikäli vain välttämättömät evästeet hyväksytään. Näin käyttäjälle ei jää epäselväksi, että asetetaan oikeutetun edun nojalla muita kuin välttämättömiä evästeitä. Foreca kuitenkin ilmoitti katsovansa voivansa asettaa TCF 2.2 standardin mukaisesti oikeutetun edun eväsetarkoitukset 2, 7, 8, 9 ja 10 oikeutetun edun nojalla päälle, sillä niiden osalta ei tallenneta evästeitä.

Analytiikkaevästeiden asettaminen suostumuksenvaraiseksi

Veloitteesta asettaa verkkosivustolla käytössä alla sivulla 25 olevassa taulukossa 3 mainitut käyttäjän päätelaitteelle asetettavat analytiikan evästeet suostumuksenvaraisiksi Foreca totesi lausunnossaan asettaneensa analytiikkaevästeet suostumuksenvaraisiksi 26.3.2024.

Eräiden käyttötarkoitukseltaan tuntemattomaksi jääneiden evästeiden asettaminen suostumuksenvaraiseksi

Veloitteesta asettaa eräät tuntemattomaksi jääneet verkkosivustolla käytössä olevat evästeet suostumuksenvaraisiksi Foreca totesi lausunnossaan, että päätösluonnoksen taulukossa 1 kuvatut evästeet ovat kaikki palvelun toiminnalle välttämättömiä evästeitä, sillä mikäli käyttäjä ei anna suostumusta niin evästeisiin tallennetaan vain numeerinen personoimaton arvo ja aikaleima, joiden kanssa indikoidaan kumppaneille, ettei suostumusta ole annettu. Muilta osin kyseiset evästeet ovat Forecan mukaan suostumuksenvaraisia. Forecan mukaan näitä evästeitä ei käytetty vielä aikaisemman selvityksen aikana. Foreca toimitti lausuntonsa ohessa taulukon osasta päätösluonnosta laadittaessa tuntemattomaksi jääneiden evästeiden käyttötarkoituksista ja ilmoitti kyseisten evästeiden olevan välttämättömiä.

Foreca lisäksi ilmoitti osan tuntemattomaksi jääneistä evästeistä mahdollistavan mahdollistavat mainosten kohdentamisen ilman 3. osapuolen evästeitä ns. Universal id -toteutuksia varten. Forecan mukaan, mikäli suostumusta ei anneta niin evästeisiin tallennetaan vain numeerinen personoimaton arvo ja aikaleima, joiden kanssa indikoidaan kumppaneille, ettei suostumusta ole, jolloin Forecan näkemyksen mukaan ne ovat tältä osin välttämättömiä evästeitä.

Forecan näkemyksen mukaan lähes kaikki päätösluonnoksessa tuntemattomaksi jääneet evästeet ovat suostumuksenvaraisia niiltä osin kuin niihin tallennetaan ja käytetään muita kuin välttämättömiä asioita. Foreca ei kuitenkaan lausunnossaan ottanut kantaa tuntemattomaksi jääneiden kolmannen osapuolten evästeiden käyttötarkoituksiin tai välttämättömyyteen. Foreca ei myöskään ottanut kantaa paikallista tallennustilaa käyttävän evästeen "nonaibven-dorconsent" käyttötarkoitukseen, muutoin kuin toteamalla kaikkien päätösluonnoksen listassa olleiden evästeiden olevan välttämättömiä.

Foreca ilmoitti lisäksi välttämättömänä pitämänsä selaimen paikallista tallennustilaa käyttävän evästeen "eqtv_cmpvalid" (osapuoli Equativ fka. Smart Adserver) käyttötarkoitukseksi seuraavan: "Technical cookie storing data about visitor behavior across multiple websites to present more relevant advertising. This also allows the website to limit the number of times the same advertisement is shown to you."

Tietoja vastaanottavien kumppaneiden määrän rajoittaminen

Veloitteesta rajoittaa palvelun käyttöä kuvaavia tietoja vastaanottavien kumppaneiden määrää siten, ettei evästeiden tallentaminen ja käyttö ylitä palvelun vaatimaa laajuutta eikä rajoita yksityisyyden suojaa enempää kuin on välttämätöntä ja niin, että käyttäjälle annettavat tiedot tietoja vastaanottavista ja käsittelevistä kumppaneista on mahdollista esittää selkeästi ja että käyttäjä voi niiden avulla helposti ymmärtää antamansa suostumuksen seuraukset Foreca totesi

lausunnossaan tulevansa karsimaan asetettuun määräaikaan mennessä kumppaneista pois ne, jotka eivät ole oleellisia mainosrahoitteisen palvelun ylläpitämiseksi. Forecan mukaan kumppaneiden määrä vähenee näin ollen merkittävästi, tämän hetken tilanteen mukaan noin 50-60 kumppaniin.

Suostumuksen antamatta jättämisen tekeminen yhtä helpoksi kuin sen antamisen

Velvoitteesta muuttaa sivuston evästesuostumustyökalua siten, että käyttäjälle annetaan kaikkien evästeiden hyväksymisen ohella mahdollisuus myös kieltää muiden kuin välttämättömien evästeiden käyttö evästesuostumustyökalun ensimmäisellä tasolla Foreca totesi lausunnossaan muuttavansa suostumustyökalun asetuksia asetettuun määräaikaan mennessä niin, että sen etusivulla voi hyväksyä vain välttämättömät evästeet jatkaakseen palvelun käyttöä.

Suostumustenvaraisten evästeiden toiminta-aikojen ilmoittaminen

Velvoitteesta ilmoittaa kaikkien suostumuksenvaraisten evästeiden toiminta-ajat foreca.fi-verkkosivustolla Foreca totesi lausunnossaan tulevansa ilmoittamaan suostumustenvaraisten evästeiden toiminta-ajat foreca.fi -verkkosivustolla asetettuun määräaikaan mennessä.

Muutokset päätösluonnokseen Forecan lausunnon johdosta

Valvontapäätös on viimeistelty Forecan päätösluonnoksesta antaman lausunnon perusteella. Viimeistellystä valvontapäätöksestä on poistettu korjausvelvoitteet, jotka koskevat jo korjattuja puutteita. Asian arviointia on täsmennetty oikeutettuun etuun liittyvän evästeiden käyttötarkoituksesta annettavien tietojen selkeyden arviointiin liittyviltä osin. Korjausvelvoitetta on täsmennetty niiden aiemmin tuntemattomaksi jääneiden evästeiden osalta, joiden välttämättömyydestä on sittemmin saatu riittävä selvitys. Päätökseen on lisäksi lisätty korjausvelvoite, joka koskee aiemmin tuntematonta "eqtv_cmpvalid" evästä, jonka on Forecan päätösluonnoksesta antamassaan lausunnossaan antaman selvityksen perusteella perusteltua katsoa olevan mainonnan kohdentamiseväste, eikä siten välttämätön eväste.

Päätöksen perustelut

Asiaa koskevat säännökset ja oikeuskäytäntö

Evästeiden käyttöä koskevista ehdoista säädetään sähköisen viestinnän palveluista annetun lain (917/2014) 205 §:ssä seuraavasti:

Evästeiden tai muiden palvelun käyttöä kuvaavien tietojen tallentaminen käyttäjän päätelaitteelle ja näiden tietojen käyttö on sallittua palvelun tarjoajalle, jos käyttäjä on antanut siihen suostumuksensa ja palvelun tarjoaja antaa käyttäjälle ymmärrettävät ja kattavat tiedot tallentamisen tai käytön tarkoituksesta.

Edellä 1 momentissa säädetty ei koske tietojen sellaista tallentamista tai käyttöä, jonka ainoana tarkoituksena on toteuttaa viestin välittämistä viestintäverkoissa tai joka on välttämätöntä palvelun tarjoajalle sellaisen palvelun tarjoamiseksi, jota tilaaja tai palvelun käyttäjä on nimenomaisesti pyytänyt.

Edellä tässä pykälässä tarkoitettu tallentaminen ja käyttö on sallittua ainoastaan palvelun vaatimassa laajuudessa ja sillä ei saa rajoittaa yksityisyyden suojaa enempää kuin on välttämätöntä.

SVPL 205 §:llä on saatettu kansallisesti voimaan sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivin² 5 artiklan 3 kohta. Sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivin 5 artiklan 3 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava, että tietojen tallentaminen tai tilaajan tai käyttäjän päätelaitteelle tallennettujen tietojen käyttäminen sallitaan ainoastaan sillä edellytyksellä, että kyseinen tilaaja tai käyttäjä on antanut suostumuksensa saatuaan selkeät ja kattavat tiedot muun muassa käsittelyn tarkoituksesta direktiivin 95/46/EY mukaisesti. Tämä ei estä teknistä tallentamista tai käyttöä, jonka ainoana tarkoituksena on toteuttaa viestinnän välittäminen sähköisissä viestintäverkoissa tai joka on ehdottoman välttämätöntä tietoyhteiskuntapalvelun tarjoajalle sellaisen palvelun tarjoamiseksi, jota tilaaja tai käyttäjä on erityisesti pyytänyt. Sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivin 2 artiklan toisen kohdan f alakohdan mukaan direktiivissä tarkoitetaan käyttäjän tai tilaajan 'suostumuksella' samaa kuin rekisteröidyn suostumuksella direktiivissä 95/46/EY. Viittauksia kumottuun yksilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta annettuun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviin 95/46/EY tulee yleisen tietosuoja-asetuksen 94 artiklan 2 kohdan nojalla pitää viittauksina yleiseen tietosuoja-asetukseen asetukseen.

SVPL 205 §:n 1 momentissa tarkoitettulla käyttäjän suostumuksella tarkoitetaan siten yleisen tietosuoja-asetuksen 4 artiklan 11 kohdan mukaisesti mitä tahansa vapaaehtoista, yksilöityä, tietoista ja yksiselitteistä tahdonilmaisua, jolla rekisteröity hyväksyy henkilötietojensa käsittelyn antamalla suostumusta ilmaisevan lausuman tai toteuttamalla selkeästi suostumusta ilmaisevan toimen. Lisäksi yleisen tietosuoja-asetuksen 7 artiklassa säädetään tarkemmin suostumuksen edellytyksistä. Kyseisen artiklan 2 kohdan mukaan suostumuksen antamista koskeva pyyntö on esitettävä selvästi erillään muista asioista helposti ymmärrettävässä ja saatavilla olevassa muodossa selkeällä ja yksinkertaisella kielellä. Edelleen artiklan 3 kohdassa todetaan muun muassa, että rekisteröidyllä on oikeus peruuttaa suostumuksensa milloin tahansa ja että suostumuksen peruuttamisen on oltava yhtä helppoa kuin sen antaminen.

Yleisen tietosuoja-asetuksen johdanto-osan 32 kappaleessa on lisäksi todettu, että suostumuksen olisi katettava kaikki käsittelytoimet, jotka toteutetaan samaa tarkoitusta tai samoja tarkoituksia varten. Jos käsittelyllä on useita tarkoituksia, suostumus olisi annettava kaikkia käsittelytarkoituksia varten. Jos rekisteröidyn on annettava suostumuksensa sähköisen pyynnön perusteella, pyynnön on oltava selkeä ja tiiviisti esitetty eikä se saa tarpeettomasti häiritä sen palvelun käyttöä, jota varten se annetaan.

Yleisen tietosuoja-asetuksen johdanto-osan 42 kappaleen mukaan, kun tietojenkäsittely perustuu rekisteröidyn suostumukseen, rekisterinpitäjän olisi voitava osoittaa, että rekisteröity on antanut suostumuksensa käsittelytoimiin. Etenkin jos suostumus annetaan muuta seikkaa koskevan kirjallisen ilmoituksen yhteydessä, olisi varmistettava suojatoimin, että rekisteröity on tietoinen antamastaan suostumuksesta ja siitä, kuinka pitkälle menevästä suostumuksesta on kyse. Neuvoston direktiivin 93/13/ETY³ mukaisesti rekisterinpitäjän ennalta muotoilema ilmoitus suostumuksesta olisi annettava helposti ymmärrettävässä ja helposti saatavilla olevassa muodossa selkeällä ja yksinkertaisella kielellä eikä siihen pitäisi sisältyä kohtuuttomia ehtoja. Tietoisesta suostumuksen antamiseksi rekisteröidyn olisi tiedettävä vähintään rekisterinpitäjän henkilöllisyys ja tarkoitukset, joita varten henkilötietoja on määrä käsitellä. Suostumusta ei voida pitää vapaaehtoisesti annettuna, jos rekisteröidyllä ei ole todellista vapaan valinnan

² Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2002/58/EY henkilötietojen käsittelystä ja yksityisyyden suojasta sähköisen viestinnän alalla.

³ Neuvoston direktiivi 93/13/ETY kuluttajasopimusten kohtuuttomista ehdoista.

mahdollisuutta ja jos hän ei voi myöhemmin kieltäytyä suostumuksen antamisesta tai peruuttaa sitä ilman, että siitä aiheutuu hänelle haittaa.

Evästeiden käytössä on huomioitava myös Helsingin hallinto-oikeuden 8.4.2021 antamat kaksi ratkaisua (H1515/2021, Dnro 20801/2020 ja H1516/2021, Dnro 20848/2020), joiden yhteydessä hallinto-oikeus on kumonnut Liikenne- ja viestintävirasto Traficomien aiemman tulkinnan ja päätöksen siitä, että käyttäjä voisi antaa suostumuksensa SVPL 205 §:n 1 momentin mukaisten ei-välttämättömien evästeiden käyttöön internetselaimen asetusten kautta.

Evästeiden käyttöä arvioitaessa tulee myös ottaa huomioon Helsingin hallinto-oikeuden 13.3.2023 (Dnro 554/03.04.04.01/2022) antama ratkaisu, jossa hallinto-oikeus muun muassa totesi tietoturvallisuuden parantamiseen liittyvien 3. osapuolen evästeiden voivan olla SVPL 205 §:n 2 momentissa tarkoitettulla tavalla välttämättömiä palveluntarjoajalle sellaisen palvelun tarjoamiseksi, jota tilaaja tai käyttäjä on nimenomaisesti pyytänyt. Samassa ratkaisussa hallinto-oikeus totesi, että Traficomille ei ole säädetty toimivaltaa valvoa henkilötietojen käsittelyä sähköisen viestinnän palveluiden järjestämisessä.

Evästeiden käytössä on lisäksi huomioitava edellä mainittu Euroopan unionin tuomioistuimen 1.10.2019 asiassa C-673/17 Planet49 antama ratkaisu, jonka mukaan suostumusta ei ole annettu pätevästi, kun lupa tietojen tallentamiseen tai internetsivuston käyttäjän päätelaitteelle jo tallennettujen tietojen käyttämiseen evästeiden avulla on annettu valmiiksi rastitetulla ruudulla, josta käyttäjän on poistettava rasti evätäkseen suostumuksensa. Ratkaisussa tuomioistuin myös katsoi, että käyttäjälle tulee ilmoittaa käytettävien evästeiden toiminta-aika sekä tieto siitä, mikäli kolmansilla osapuolilla on oikeus hyödyntää evästeiden kautta kerättäviä tietoja.

SVPL 303 §:n mukaisesti Liikenne- ja viestintäviraston vastuulla on valvoa evästeiden käyttöä koskevan 205 §:n noudattamista. SVPL 313 §:n mukaan Liikenne- ja viestintävirasto voi ottaa asian tutkittavakseen asianosaisen tai 22 a luvussa tarkoitetuissa asioissa myös sellaisen muun tahon pyynnöstä, jolla on asiassa oikeutettu intressi, sekä omasta aloitteestaan. SVPL 315 §:n 1 momentin nojalla Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus saada tehtäviensä suorittamiseksi tarvittavat tiedot niiltä, joiden oikeuksista ja velvollisuuksista tässä laissa säädetään tai jotka toimivat näiden lukuun. SVPL 330 §:n 1 momentin mukaan Liikenne- ja viestintävirasto voi tämän lain mukaisia tehtäviä hoitaessaan antaa huomautuksen sille, joka rikkoo tätä lakia taikka sen nojalla annettuja säännöksiä, määräyksiä, päätöksiä ja lupaehtoja sekä velvoittaa tämän korjaamaan virheensä tai laiminlyöntinsä kohtuullisessa ajassa.

Traficomien toimivallasta

Traficom on SVPL 205 §:n mukaisen evästesääntelyn osalta toimivaltainen valvova viranomainen, mikä kattaa myös yleisen tietosuojasetuksen 4 artiklan 11 kohtaan ja 7 artiklaan liittyvät tulkintakysymykset, kun kyse on evästeiden käyttöä koskevan suostumuksen arvioinnista. Suostumuksenhallintamekanismi, jolla käyttäjää informoidaan evästeiden ja niiden kaltaisten tekniikoiden toiminnasta ja jolla käyttäjän suostumusta näille pyydetään, voi sisältää myös yleisen tietosuojasetuksen piiriin kuuluvia asioita, kuten henkilötietojen jatkokäsittelystä informointia, jonka osalta toimivaltainen viranomainen on tietosuojavaltuutettu. Tästä huolimatta Traficom katsoo, että SVPL 205 §:n mukaisen evästesääntelyn valvonta edellyttää, että Traficomien tulee arvioida suostumuksenhallintamekanismin toimintaa ja siinä esitettävää informaatiota kokonaisuutena. Tämä on välttämätöntä etenkin sen arvioimiseksi, että esitetäänkö evästeiden käyttöä koskevat tiedot SVPL 205 §:n 1 momentin mukaisesti kattavasti ja ymmärrettävästi. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että Traficom voi velvoittaa SVPL 205 §:n mukaisen palvelun

tarjoajan selkeyttämään suostumuksenhallintamekanismiaan siten, ettei käyttäjälle tai tilaajalle synny väärinymmärrystä evästeiden käytöstä ja käyttäjää koskevien tietojen käsittelyn oikeusperusteesta.

Asian arviointi

Aiemman käytännön arviointi

Foreca Oy:n evästekäytännöt valitusten saapumisen ajankohtana

Tässä päätöksessä evästeillä tarkoitetaan myös selaimen paikalliseen tallennustilaan tallennettavia tietoja.

Asiassa on ensiksi arvioitava Forecan evästekäytäntöjä sellaisina, kun ne ovat olleet saapuneiden yhteydenottojen aikana vuonna 2021. Forecalta saadun selvityksen mukaan yhtiö on jo tuolloin soveltanut käytäntöä, jossa käyttäjän suostumus evästeisiin on pyydetty evästabannerilla. Forecan mukaan sillä ei ole dokumentointia onko jokin sen toiminnon asettelu, sanamuoto, väri tai vastaava mahdollisesti muuttunut sen jälkeen. Traficomien tiedot aiemmasta tilanteesta perustuvat siis vain toimenpidepyynnön tekijöiden kuvauksiin käytännöistä, toisen toimenpidepyynnön tekijöistä viestinsä liitteenä toimittamiin kuvakaappauksiin sekä Forecan tietosuojavaltuutetun toimistolle antamaan selvitykseen, koska Traficomien on muilla tavoin mahdotonta varmistaa aiemmin vallinnutta tilannetta.

Kuva 2. Toimenpidepyynnön liitteenä ollut kuvakaappaus Forecan evästesuostumustyökalun 1. tasosta 12.3.2021.

Kuva 3. Toimenpidepyynnön liitteenä ollut kuvakaappaus Forecan evästesuostumustyökalun 2. tasosta 12.3.2021.

Toiseen toimenpidepyynnöistä liitettyjen kuvien (kuvat 2 ja 3) perusteella käy ilmi, että evästesuostumustyökalun tekstit ja kuvat, sekä valintamahdollisuudet ovat ainakin jonkin verran muuttuneet ajan kuluessa. Vuonna 2021 käytössä olleessa suostumushallintamekanismissa käyttäjälle ei ainakaan suoraan ole tarjottu mahdollisuutta kieltäytyä muista kuin välttämättömistä evästeistä vaan ainoastaan "Hyväksy kaikki" valinnan rinnalla "Hyväksy valitut" evästesuostumustyökalun 2. tasolla. Forecan Tietosuojavaltuutetun toimistolle 22.3.2021 antamassaan selvityksessä yhtiö mainitsee, että evästeiden tallentamisen ja käytön voi kieltää työkalun kautta "Kiellä kaikki" -valinnalla. On siis mahdollista, että Foreca on tehnyt joiakin muutoksia evästesuostumustyökaluunsa TSV:n selvityspyynnön saatuaan.

Aiemman käytännön osalta on selvää, että Foreca on pyrkinyt jollakin tapaa pyytäneet käyttäjän suostumusta evästeiden tai muiden palvelun käyttöä kuvaavien tietojen tallentamiseen käyttäjän päätelaitteelle ja näiden tietojen käytölle, kuten SVPL 205 §:n 1 momentti edellyttää. Traficom kuitenkin katsoo, että Forecan evästesuostumustyökalussa kaikkien evästeiden hyväksyminen on aiemmin ollut sillä tavalla yksinkertaisempaa kuin niiden käytöstä kieltäytyminen, ettei menettely ole vastannut tietosuojasetuksen 4 artiklan 11 kohdassa ja 7 artiklan 3 kohdassa suostumukselle asetettuja vaatimuksia. Muilta osin on kuitenkin vaikeaa kattavasti arvioida täyttyvätkö SVPL 205 §:n 1 momentin muut kriteerit ymmärrettävien ja kattavien tietojen antamisesta, koska aiemmasta käytännöstä ei ole saatavilla riittävän tarkkoja tietoja. Myöskään SVPL 205 §:n 2 momentin mukainen arviointi evästeiden luokittelusta välttämättömiin ja suostumusta edellyttäviin ei aiemmin tilanteen osalta ole mahdollista, sillä tarkkoja tietoja aiemmin käytössä olleista evästeistä ei ole saatavilla ja Foreca on kuvannut käytössä olleita evästeitä ainoastaan kategorisella tasolla Tietosuojavaltuutetun toimistolle annetussa selvityksessä.

Asiassa on huomioitava, että käytännöt ovat jossain määrin sittemmin muuttuneet, joten Traficom on katsonut keskeisemmäksi arvioida, vastaavatko Forecan nykyiset evästekäytännöt lain mukaisia vaatimuksia.

Nykyisten evästekäytäntöjen arviointi

Forecan evästekäytännöt Traficomien valvontaprosessin hetkellä

Evästeiden luokittelu

Forecalla käytössä oleva evästesuostumustyökalu koostuu kahdesta tasosta, joista jälkimmäinen sisältää kolme eri välilehteä. Työkalun ensimmäisellä tasolla käyttäjälle esitetään kootusti käyttötarkoituksia johon Foreca ja sen kumppanit käyttävät eväsetietoja ja mahdollisuus hyväksyä nämä kaikki tarkoitukset (Kuva 4) tai siirtyä tekemään tarkempia valintoja mekanismin toiselle tasolle painamalla "Lisää vaihtoehtoja" -painiketta, joka avaa mekanismin 2. tason (Kuva 5).

Yksityisyytesi on meille tärkeää

Me ja kumppanimme säilytämme ja/tai käytämme laitteella olevia tietoja, kuten evästeitä, ja käsittelemme henkilökohtaisia tietoja, kuten yksilöllisiä tunnisteita ja laitteen lähettämiä vakiotietoja, mainosten ja sisällön personointia, mainosten ja sisällön mittaamista, yleisön mielipiteiden keräämistä ja tuotteiden kehittämistä ja parantamista varten. Me ja yhteistyökumppanimme voimme suostumuksellasi käyttää tarkkoja paikkatietoja ja tunnistetietoja laitteen skannauksen avulla. Voit napsauttamalla suostua meidän ja kumppaneidemme yllä kuvatulla tavalla suorittamaamme tietojesi käsittelyyn. Vaihtoehtoisesti voit siirtyä yksityiskohtaisempiin tietoihin ja muuttaa asetuksiasi ennen suostumukseksi tai kieltäytymiseksi ilmaisemista. Huomaa, että osa henkilötietojesi käsittelystä ei välttämättä edellytä suostumustasi, mutta sinulla on oikeus kieltää tällainen käsittely. Valinta-asetuksesi koskevat vain tätä verkkosivustoa. Voit muuttaa asetuksiasi milloin tahansa palaamalla tälle sivustolle tai tutustumalla tietosuojaselosteeseemme.

LISÄÄ VAIHTOEHTOJA

HYVÄKSY

Kuva 4. Forecan evästesuostumustyökalun 1. taso, tarkasteltu 27.9.2023.

Yksityisyytesi on meille tärkeää

Me ja kumppanimme säilytämme tai käytämme laitteella olevia tietoja, kuten evästeitä, ja käsittelemme henkilökohtaisia tietoja, kuten yksilöllisiä tunnisteita ja laitteen lähettämiä vakiotietoja, alla kuvatuissa tarkoituksissa. Voit napsauttamalla suostua meidän ja kumppaneidemme näissä tarkoituksissa suorittamaamme tietojesi käsittelyyn. Vaihtoehtoisesti voit siirtyä yksityiskohtaisempiin tietoihin ja muuttaa asetuksiasi ennen suostumukseksi tai kieltäytymiseksi ilmaisemista. Valinta-asetuksesi koskevat vain tätä verkkosivustoa. Huomaa, että osa henkilötietojesi käsittelystä ei välttämättä edellytä suostumustasi, mutta sinulla on oikeus kieltää tällainen käsittely. Voit muuttaa asetuksiasi milloin tahansa palaamalla tälle sivustolle tai tutustumalla tietosuojaselosteeseemme.

HYLKÄÄ KAIKKI
HYVÄKSY KAIKKI

Tarkat sijaintitiedot ja laitteen tunnistaminen laitetta skannaamalla	POIS KÄYTÖSTÄ >
Personoitujen mainosten ja sisällön näyttäminen, mainonnan ja sisällön mittaus, käyttäjäymmärrys sekä tuotekehitys	POIS KÄYTÖSTÄ >
Tietojen tallennus laitteelle ja/tai laitteella olevien tietojen käyttö	POIS KÄYTÖSTÄ >

KUMPPANIT OIKEUTETTU ETU

TALLENNA JA SULJE

Kuva 5. Forecan evästesuostumustyökalun 2. taso, tarkasteltu 27.9.2023.

Evästesuostumustyökalun 2. tason ensimmäisellä välilehdellä (Kuva 5) käyttäjälle esitetään seuraavat käyttötarkoitukset: "Tarkat sijaintitiedot ja laitteen tunnistaminen laitetta skannaamalla", "Personoitujen mainosten ja sisällön näyttäminen, mainonnan ja sisällön mittaus", "käyttäjäymmärrys sekä tuotekehitys, tietojen tallennus laitteelle ja/tai laitteella olevien tietojen käyttö", sekä "Erikoistarkoitukset ja ominaisuudet". Käyttäjän on mahdollista tällä välilehdellä

hylätä tai hyväksyä kaikki käyttötarkoitukset tai tehdä tarkempia valintoja kolmen ensimmäisen kategorian osalta ja tallentaa ja sulkea työkalu.

Neljännen "Erikoistarkoitukset ja ominaisuudet" -kategorian osalta käyttäjän ei ole mahdollista tehdä minkäänlaista valintaa. Traficom tulkitsee, että kyseisissä toiminnoissa on Forecan antaman selvityksen ja arvion mukaan kyse SVPL 205 §:n 2 momentin mukaisista välttämättömistä evästeistä, joiden käytölle ei tarvitse pyytää käyttäjän suostumusta. SVPL 205 §:n 2 momentin mukaisten evästeiden käytöstä ei lain mukaan tarvitse informoida käyttäjiä. Jos tällaista informaatiota kuitenkin tarjotaan, Traficom katsoo, että käyttäjälle tulisi tällöin tehdä riittävän selväksi, että kyse on nimenomaan välttämättömiksi katsottavista evästeistä, jonka vuoksi käyttäjälle ei tarjota mahdollisuutta tehdä valintoja kyseisten evästeiden suhteen. Traficom arvioi, että Forecan evästetyökalussa ei käy riittävän selvästi ilmi, että kategorialla mahdollisesti tarkoitetaan välttämättömiä evästeitä. Tästä syystä Traficom suosittelee Forecaa harkitsemaan käyttäjälle annettavan informaation selventämistä tältä osin, jotta käyttäjälle annettavat tiedot ovat SVPL 205 §:n 1 momentin mukaisesti kattavia ja ymmärrettäviä. Tällöin voidaan välttyä mahdollisilta väärinkäsityksiltä sen suhteen, että miltä osin on kyse SVPL 205 §:n 1 momentin mukaisista suostumuksenvaraisista evästeistä ja miltä osin taas 2 momentin mukaisista välttämättömistä evästeistä.

Työkalun 2. tasolla sijaitsevat myös kaksi muuta välilehteä, joista ensimmäisellä on listattu Forecan kumppanit ja toisella taas oikeutettuun etuun liittyvät valinnat.

Kuva 6. Forecan evästesuostumustyökalun 2. taso, kumppanit -välilehti, tarkasteltu 27.9.2023.

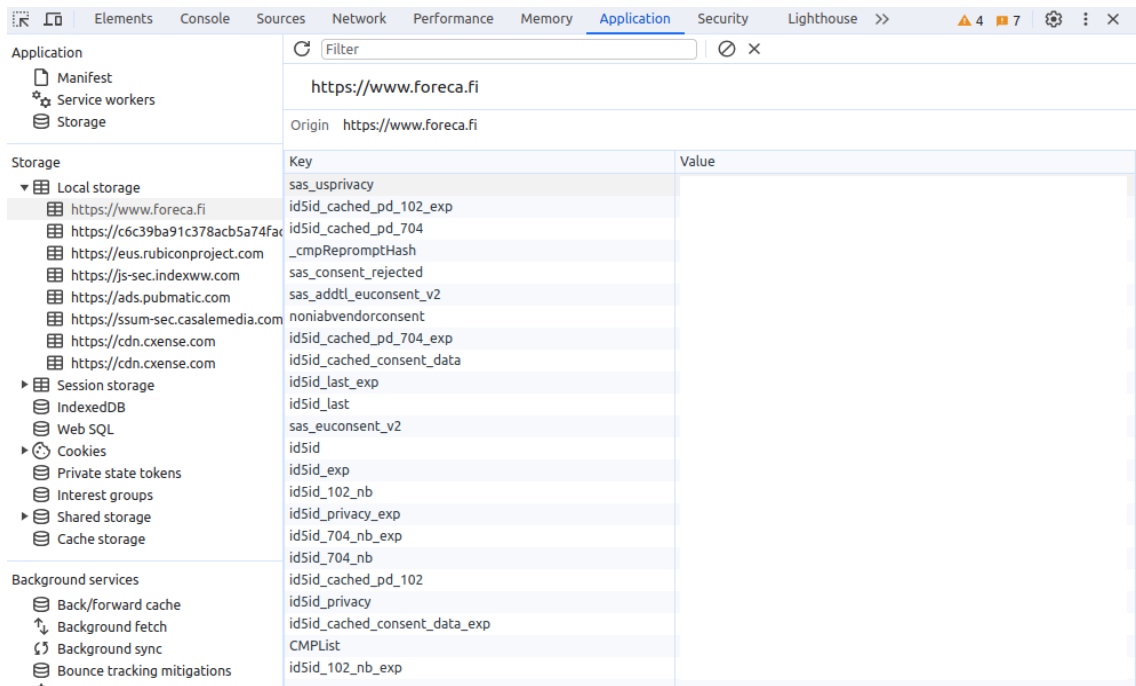

Kuva 7. Forecan evästesuostumustyökalun 2. taso, oikeutettu etu -välilehti, tarkasteltu 27.9.2023.

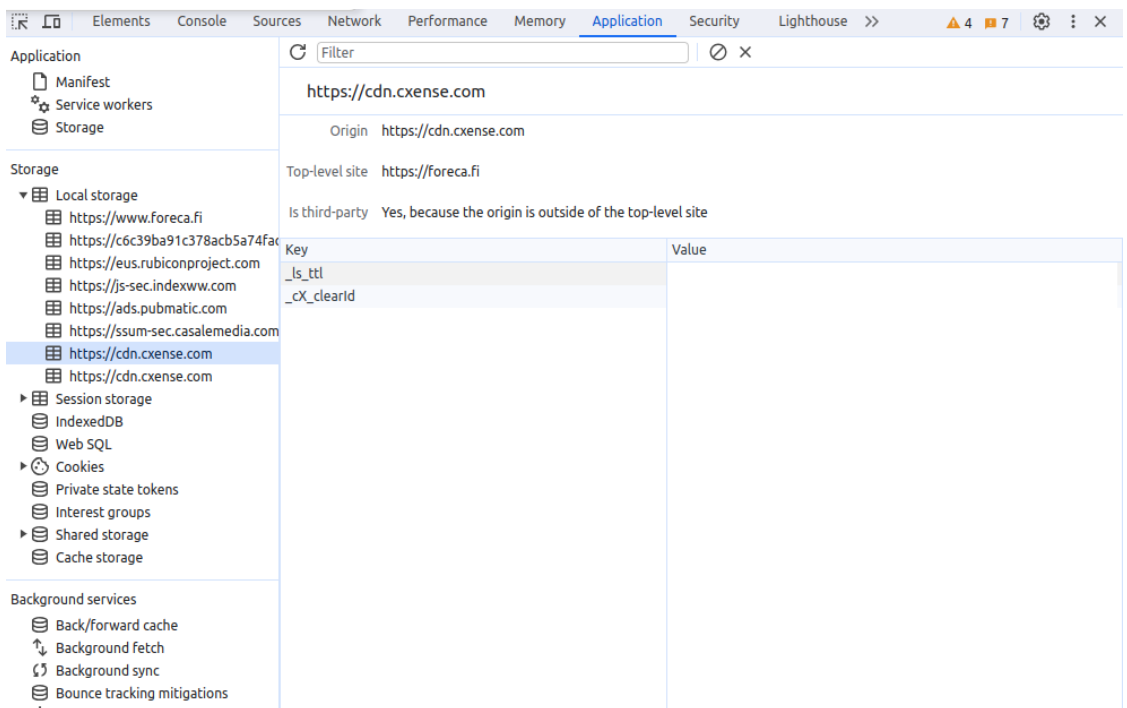
Foreca on Traficomille antamansa selvityksen ohessa viraston pyynnöstä toimittanut listauksen käytössä olevista evästeistä ja niiden kaltaisista tekniikoista. Toimitettu listaus vaikuttaa Forecan päätösluonnoksesta antaman lausunnon yhteydessä toimittamista lisätiedoista huolimatta osin puutteelliselta. Viraston sivustolla suorittaman tarkastelun perusteella päätelaitteen paikalliseen tallennustilaan (local storage) tallentuu ilman suostumusta sellaisiakin evästeitä, joita ei ole mainittu Forecan antamassa selvityksessä eikä päätösluonnoksesta annetussa lausunnossa. Kyseisiä evästeitä ovat alla olevassa Taulukossa 1 listatut evästeet. Koska kyseisiä evästeitä ei ollut mainittu Traficomille toimitetussa listauksessa eikä Forecan päätösluonnoksesta antamassa lausunnossa, jää niiden käyttötarkoitus ja tyyppi epäselväksi.

Taulukko 1. Listaus Foreca.fi sivuston selaimen paikalliseen tallennustilaan tallentuvista tuntemattomista evästeistä.

Nimi	Tyyppi	Domain
nonaibven-dorconsent	selaimen paikallinen tallennustila	
cXclearID	3. osapuolen eväste	cdn.cxense.com
ls_ttl	3. osapuolen eväste	cdn.cxense.com

Kuva 8. Forecan verkkosivustolta selaimen paikalliseen tallennustilaan tallentuvat evästeet, kun vain välttämättömät on valittu, tarkasteltu 26.9.2023.

Kuva 9. Toinen kuva Forecan verkkosivustolta selaimen paikalliseen tallennustilaan tallentuvista evästeistä, kun vain välttämättömät on valittu, tarkasteltu 26.9.2023.

Name	Value	Domain	Path	Expires / Max-Age	Secure	HttpOnly	SameSite	Priority
_ga	G...	.foreca.fi	/	2024-10-30T...				Medium
_ga_NG7K1TPW9Z	G...	.foreca.fi	/	2024-10-30T...				Medium
_gat_gtag_UA_137801_7	1	.foreca.fi	/	2023-09-26T...				Medium
_gid	G...	.foreca.fi	/	2023-09-27T...				Medium
_pctx	%...	.foreca.fi	/	2024-10-25T...			Lax	Medium
addtl_consent	1~	.www.foreca.fi	/	2024-10-20T...			Lax	Medium
euconsent-v2	C...	.www.foreca.fi	/	2024-10-20T...			Lax	Medium
lv	Z...	.foreca.fi	/	2023-10-26T...				Medium
st	ml...	.foreca.fi	/	2024-09-25T...				Medium

Kuva 10. Kolmas kuva Forecan verkkosivustolta selaimen paikalliseen tallennustilaan tallentuvista evästeistä, kun vain välttämättömät on valittu, tarkasteltu 26.9.2023

Traficom huomauttaa, että SVPL 205 §:n 1 momentin mukainen pääsääntö on pyytää käyttäjän suostumusta evästeiden käytölle ja antaa käyttäjälle ymmärrettävät ja kattavat tiedon tallentamisen tai käytön tarkoituksista. Evästeiden tulkitseminen SVPL 205 §:n 2 momentissa tarkoitetulla tavalla välttämättömiksi on siis poikkeus tähän pääsääntöön. Tästä pääsäännöstä poikkeaminen edellyttää Traficomien arvion mukaan palveluntarjoajalta vahvoja argumentteja evästeiden välttämättömyyden puolesta. Vedottaessa kyseiseen lainsäädännön mahdollistamaan poikkeukseen, joka antaa palveluntarjoajalle oikeuden käyttää joitakin evästeitä ilman suostumusta, on poikkeukseen vetoavan lähtökohtaisesti esitettävä selvitys niistä seikoista, jotka mahdollistavat poikkeuksen soveltamisen. Traficom katsoo, että palveluntarjoajalla on parhaat mahdollisuudet esittää selvitys käyttämiensä evästeiden käyttötarkoituksista. Forecan sivustolla käytössä olevassa evästesuostumustyökalussa käyttäjälle ei yksilöidä käytössä olevia evästeitä ja niiden kaltaisia tekniikoita käyttötarkoituksineen kuin vain osittain.

Edellä mainitun perusteella Traficom katsoo, että selaimen evästeet ja niiden kaltaiset tekniikat, joita ei ole mainittu Forecan selvityksessä millään tavalla eivät ole SVPL 205 §:n 2 momentissa tarkoitetulla tavalla välttämättömiä sellaisen palvelun tarjoamiseksi, jota tilaaja tai käyttäjä on nimenomaisesti pyytänyt. Näin ollen Traficom velvoittaa SVPL 330 §:n 1 momentin nojalla Forecan asettamaan yllä Taulukossa 1 mainitut evästeet suostumuksenvaraisiksi.

Mainonnan kohdentamiseen käytetyn evästeen virheellinen luokittelu välttämättömäksi

Foreca on päätösluonnoksesta antamassaan lausunnossa kertonut välttämättömänä pitämänsä alla taulukossa 2 mainitun evästeen käyttötarkoitukseksi mainonnan kohdentamisen.

Traficom huomauttaa, että käyttötottumuksia seuraavaan mainontaan käytettävät evästeitä ei ole vapautettu suostumusvaatimuksesta. Suostumusta koskeva vaatimus kattaa kaikki mainonnassa käytettävät evästeet, joiden tehtävänä on käyntitiheyden rajoittaminen, taloudellisten tietojen keruu, mainosjäsenyys, mainoshuijausten havaitseminen, tutkimus- ja markkina-analyysit, tuotteen laadun

parantaminen ja vikojen poisto. Mitään näistä käyttötavoista ei voida katsoa liittyvän käyttäjän erityisesti pyytämään tietoyhteiskunnan palveluun tai toimintoon.⁴

Kyseessä ei siten ole SVPL 205 §:n 2 momentissa tarkoitettu tietojen tallentamisesta tai käytöstä, jonka ainoana tarkoituksena on toteuttaa viestin välittämistä viestintäverkoissa tai joka on välttämätöntä palvelun tarjoajalle sellaisen palvelun tarjoamiseksi, jota tilaaja tai palvelun käyttäjä on nimenomaisesti pyytänyt.

Foreca on siten velvoitettava SVPL 330 §:n 1 momentin nojalla korjaamaan menettelyään siten, että alla taulukossa 2 listattuja mainonnan kohdentamiseen tarkoitettuja evästeitä vastaavia tekniikoita käytetään käyttäjän seurantaan tai mainonnan kohdistamiseen ainoastaan, jos käyttäjä on antanut siihen suostumuksensa.

Taulukko 2. Forecan verkkosivustolla käytetyt mainonnan kohdentamiseen tarkoitetut välttämättömiksi luonnehditut evästeet käyttötarkoituksineen Forecan päätösluonnoksesta antaman lausunnon mukaan

Eväste	Käyttötarkoitus	Tyyppi	Tallennus- paikka	Osapuoli
eqtv_cmpvalid	Technical cookie storing data about visitor behavior across multiple websites to present more relevant advertising. This also allows the website to limit the number of times the same advertisement is shown to you.	Persistent	HTML Local Storage	Equativ fka. Smart Adserver

Evästeiden käyttötarkoitusten kategorisointi

Traficom kiinnittää evästeiden luokittelun osalta huomiota myös siihen, että foreca.fi-verkkosivuston evätesuostumustyökalussa yhden suostumuspyynnön alle näyttäisi olevan koottu yhteen useita erityyppisiä käyttötarkoituksia. Pyydetessä käyttäjän suostumusta "Personoitujen mainosten ja sisällön näyttämiseksi, mainonnan ja sisällön mittaukselle, käyttäjäymmärrykselle sekä tuotekehitykselle" käyttäjän suostumusta pyydetään kaikkiin seuraaviin tarkoituksiin:

- Tavallisten mainosten valinta
- Personoidun mainosprofiilin muodostaminen
- Personoitujen mainosten valinta
- Personoidun sisältöprofiilin muodostaminen
- Personoidun sisällön valinta
- Mainonnan ja sen tehokkuuden mittaaminen
- Sisällön ja sen tehokkuuden mittaaminen
- Markkinatutkimusten soveltaminen käyttäjäymmärryksen luomiseksi
- Tuotekehitys

⁴ Kolmannen osapuolen evästeiden osalta ks. 29 artiklan mukaisen tietosuojatyöryhmän lausunto 04/2012 evästeisiin liittyvää suostumusta koskevasta vapautuksesta (WP 194), s. 9.

Traficom katsoo, että kyseinen kokonaisuus olisi mahdollista erotella käyttötarkoituksen perusteella useampaan eri evästekategoriaan. Eri käyttötarkoituksiin käytettävien evästeiden niputtaminen yhteen niin, ettei käyttäjällä ole mahdollisuutta tehdä tarkempia valintoja eri evästetyyppien suhteen on huomioitava myös sen arvioinnissa, että täyttääkö käyttäjän tahdonilmaisu pätevän suostumuksen kriteerit. Suostumuksen kriteerien täyttymistä arvioidaan vielä tarkemmin jäljempänä.

Pätevän suostumuksen edellytykset ja oikeutetun edun käyttö

Muilla kuin SVPL 205 §:n 2 momentin mukaisille välttämättömille evästeille annettavan suostumuksen on täytettävä yleisen tietosuoja-asetuksen mukaiset suostumuksen edellytykset ollakseen pätevä. SVPL 205 §:n 1 momentissa tarkoitettulla käyttäjän suostumuksella tarkoitetaan yleisen tietosuoja-asetuksen 4 artiklan 11 alakohdan mukaisesti mitä tahansa vapaaehtoista, yksilöityä, tietoista ja yksiselitteistä tahdonilmaisu, jolla rekisteröity hyväksyy henkilötietojensa käsittelyn antamalla suostumusta ilmaisevan lausuman tai toteuttamalla selkeästi suostumusta ilmaisevan toimen. Lisäksi yleisen tietosuoja-asetuksen 7 artiklan 2 kohdan mukaisesti, mikäli rekisteröity antaa suostumuksensa kirjallisessa ilmoituksessa, joka koskee myös muita asioita, suostumuksen antamista koskeva pyyntö on esitettävä selvästi erillään muista asioista helposti ymmärrettävässä ja saatavilla olevassa muodossa selkeällä ja yksinkertaisella kielellä. Evästeiden käyttöä koskevan suostumuksen arvioinnin yhteydessä asiassa on arvioitava myös sitä, miten käyttäjää informoidaan oikeutettuun etuun perustuvasta käsittelystä evästeiden käytön yhteydessä, sillä tällainen informaatio ei saa johtaa siihen, että SVPL 205 §:n 1 momentin nojalla evästeiden käytöstä annettu informaatio ei täytä edellytystä siitä, että tiedot ovat ymmärrettäviä.

Yksilöity tahdonilmaisu

Traficom kiinnittää asiassa ensinnäkin huomiota jo edellä mainitusti siihen, että foreca.fi-verkkosivustolla käytössä olevassa evätesuostumustyökalussa on sijoitettu yhden suostumusvalinnan alle useita eväsetarkoituksia. Lähtökohtana on, että käyttäjän tahdonilmaisu ei voi pitää yleisen tietosuoja-asetuksen 4 artiklan 11 alakohdassa tarkoitettulla tavalla yksilöitynä, jos käyttäjälle ei tarjota mahdollisuutta tehdä tarkempia valintoja eri käyttötarkoitusten välillä. Arvioitaessa täyttyykö suostumuksen määritelmän vaatimus yksilöidystä ja yksiselitteisestä tahdonilmaisuista, on olennaista tarkastella yleisen tietosuoja-asetuksen johdanto-osan 32 kappaleen mukaisesti, toteuttavatko kaikki kyseessä olevan suostumuspyyntöön alle sijoitetut käsittelytoimet samaa tarkoitusta. Toisaalta johdanto-osan 32 kappaleen mukaan myös, jos tietojen käsittelyllä on useita tarkoituksia, suostumus olisi annettava kaikkia käsittelytarkoituksia varten. Muun muassa Euroopan tietosuojaneuvoston julkaisemassa suostumuksen tulkintaa koskevassa ohjeistuksessa on katsottu, että mikäli rekisterinpitäjä pyytää suostumusta useisiin erilaisiin tarkoituksiin, tulisi käyttäjälle tarjota mahdollisuus antaa suostumuksensa erikseen kuhunkin käyttötarkoitukseen⁵.

Traficom katsoo edellä esitetyn mukaisesti, että siltä osin kuin foreca.fi-verkkosivuston evätesuostumustyökalussa käyttäjältä pyydetty suostumus evästeiden käytölle tarkoituksessa "personoitujen mainosten ja sisällön näyttäminen, mainonnan ja sisällön mittaus, käyttäjäymmärrys sekä tuotekehitys" sisältää tosiasiaa eri tarkoituksiin luokiteltavia evästeitä, käyttäjälle tulee antaa mahdollisuus tehdä tarkempia valintoja näiden välillä. Käyttäjä voi esimerkiksi haluta valita personoidun sisältöprofiiliin tai personoidun mainonnan, mutta ei välttämättä molempia samaan aikaan. Lisäksi sisällön personointiin tai mainonnan

⁵ Euroopan tietosuojaneuvoston Asetuksen 2016/679 mukaista suostumusta koskevat suuntaviivat 05/2020, hyväksytty 4.5.2020, kohta 60.

personointiin liittyvien evästeiden hyväksyminen eivät voi suoraan tarkoittaa, että käyttäjä haluaisi samalla sallia myös analytiikkaan ja käyttäjätilastointiin liittyvät evästeet.

Tietoinen tahdonilmaisu

Traficom on kiinnittänyt huomiota erityisesti siihen, että Forecan evästesuostumustyökalun Kumppanit-välilehdellä tietoja saavien ja käsittelevien kumppaneja on listattuna yli 700 kappaletta. Traficom katsoo, että tietoja käsittelevien kolmansien osapuolien erittäin suuren määrän vuoksi käyttäjä ei voi antaa tietoista tahdonilmaisuja, koska käyttäjän on hyvin vaikea ymmärtää ja saada kattavaa käsitystä siitä, minne kaikkialle hänen tietojensa voi päätyä, miten tietoja tullaan käyttämään eri kumppanien toimesta ja tämän vaikutusta yksityisyydelleen, vaikka kumppanit ja niiden käyttämät evästeet olisivatkin sinänsä listattu sivuston evästesuostumustyökalussa. Asiaan on kiinnitetty huomiota myös Traficomille siirretyssä toimenpidepyynnössä.

Jotta suostumusta voidaan pitää tietoisena, palveluntarjoajan on kuvailtava selkeästi sen tietojenkäsittelyn tarkoitus, johon suostumusta pyydetään. Yleisen tietosuojasetuksen johdanto-osan 42 kappaleen mukaan suostumusta koskeva pyyntö on esitettävä helposti ymmärrettävässä ja helposti saatavilla olevassa muodossa selkeällä ja yksinkertaisella kielellä. Tietoisesta suostumuksesta antamiseksi rekisteröidyn olisi tiedettävä vähintään rekisterinpitäjän henkilöllisyys ja tarkoitukset, joita varten henkilötietoja on määrää käsitellä. Euroopan unionin tuomioistuimien katsoi edellä mainitussa ratkaisussaan C-673/17 (Planet49), että käyttäjän on voitava selkeiden ja kattavien tietojen avulla helposti määrittää antamansa suostumuksen seuraukset ja näillä tiedoilla on voitava taata käyttäjälle se, että tämä suostumus annetaan täysin tietoisena asiasta. Tuomioistuimien totesi, että tietojen tulee olla selvästi ymmärrettävissä ja riittävän yksityiskohtaisia, jotta käyttäjän on mahdollista ymmärtää käytettyjen evästeiden toiminta.⁶ Muun muassa Euroopan tietosuojaneuvosto on todennut, että rekisteröidyille tulee tarjota tietoja ennen heidän suostumuksensa hankkimista, jotta he voivat tehdä tietoisia päätöksiä ja ymmärtää, mitä he ovat hyväksymässä. Muutoin käyttäjän vaikuttamismahdollisuus on vain näennäinen ja suostumus on siten epäpätevä käsittelyperuste.⁷

IAB TFC:hen pohjautuvissa suostumushallintyökaluissa käytettävien kumppaneiden määrään on kiinnitetty huomiota myös muualla eurooppalaisten valvontaviranomaisten joukossa. Belgian valvontaviranomaisen IAB Europea koskevassa päätöksessä⁸ valvontaviranomainen totesi, että henkilötietoja mahdollisesti vastaanottavien TCF-kumppanien suuren määrän vuoksi rekisteröityjen ei voida kohtuudella katsoa odottavan tällaista datansa käsittelyä, eikä suostumusta siis voida pitää näiltä osin riittävän tietoisesti annettuna. Lisäksi merkitystä käyttäjän yksityisyydelle katsottiin olevan myös sillä, että TCF-järjestelmään syötettyjen mieltymystietojen avulla kerätään huomattava määrä tietoa, joka siirtyy adtech-toimijoille (ts. kumppanit) TCF-järjestelmän taustalla olevan OpenRTB-protokollan puitteissa. Traficom on tietoinen, että edellä mainitusta päätöksestä on IAB Euroopan toimesta valitettu ja valitus on parhaillaan edelleen käsittelyssä. Traficom tuo vielä esille, että myös oikeuskirjallisuudessa on katsottu,

⁶ C-673/17 Planet49, 74 kohta. Myös C-61/19 Orange România, 40 kohta.

⁷ Euroopan tietosuojaneuvoston asetuksen 2016/679 mukaista suostumusta koskevat suuntaviivat 05/2020, hyväksytty 4.5.2020, kohta 62.

⁸ Data Protection Authority for Belgium, Litigation Chamber, Decision on the merits 21/2022 of 2 February 2022, C Complaint relating to Transparency & Consent Framework, Case File number: DOS-2019-01377 (<https://www.autoriteprotectiondonnees.be/publications/decision-quant-au-fond-n-21-2022-en.pdf>).

että kumppanien suuri määrä RTB-alustoilla voi merkitä, ettei pätevää suostumusta saada.⁹

Vaikka käyttäjälle annetut tiedot tietoja saavista ja käsittelevistä kumppaneista ovat sinänsä kattavia, niitä ei voida yllä mainitusta syystä pitää selkeinä eikä käyttäjän voida siten katsoa voivan helposti ja kattavasti määrittää antamansa suostumuksen seurauksia. Näin annetun suostumuksen ei voida siten katsoa täyttävän pätevän suostumuksen edellytyksiä. Foreca on siten velvoitettava huolehtimaan siitä, että käyttäjälle annetaan selkeät tiedot, joiden avulla hän voi helposti määrittää suostumuksensa seuraukset. Traficom katsoo, että riittävien tietojen antaminen ymmärrettävällä tavalla näin suuresta tietoja vastaanottavien kumppanien määrästä siten, että käyttäjälle annettavat tiedot ovat silti selkeitä ja yksinkertaisia niin, että käyttäjä voi helposti määrittää suostumuksensa seuraukset, ei lähtökohtaisesti vaikuta mahdolliselta.

Huomattavan suurta tietoja saavien ja käsittelevien kumppanien määrää tulee arvioida myös SVPL 205 §:n 3 momentin kannalta, jonka mukaan edellä kyseisessä pykälässä tarkoitettu tallentaminen ja käyttö on sallittua ainoastaan palvelun vaatimassa laajuudessa ja sillä ei saa rajoittaa yksityisyyden suojaa enempää kuin on välttämätöntä. Traficomien muiden valvontatapausten yhteydessä saama käsitys on, että IAB:n TCF 2.0 -malliin pohjautuvien evästesuostumustyökaluissa esitetyt kumppanit liittyvät standardin taustalla olevan mainosverkoston toimintaan. Traficomien tietojen mukaan standardi antaa ensisijaiselle sivuston palveluntarjoajalle mahdollisuuden vaikuttaa niiden kumppanien määrään, joille käyttäjien tietoja potentiaalisesti jaetaan ja joita se valitsee sivustollaan käyttää. Sivuston pääasiallinen palveluntarjoaja on siis viime kädessä vastuussa ja tekee valinnan kumppaneiden määrästä, jolloin palveluntarjoajan on täysin mahdollista halutessaan rajoittaa kerättävien tietojen määrää ja edelleen siirtymistä. Traficomien näkemys on, että mainosverkoston toiminta ja mainosten myynti voidaan toteuttaa tehokkaasti huomattavasti pienemmälläkin kumppanimäärällä. Näin ollen riippumatta siitä, voitaisiinko poikkeuksellisesti yli 700 kumppanin käytöstä antaa pätevän suostumuksen antamisen edellytyksenä olevat ymmärrettävät ja kattavat tiedot, ei näin suurta kumppanimäärää voitaisi tässä tapauksessa kuitenkaan pitää SVPL 205 §:n 3 momentin mukaisena.

Tässä tapauksessa on asianmukaista asettaa SVPL 205 §:n 1 ja 3 momenttien rikkomisen korjaamiseksi kahden erillisen veloitteen sijaan yksi, koska kyse on yhdestä kokonaisuudesta. Näin ollen Foreca veloitetaan muuttamaan foreca.fi-sivustolla käytettävien käyttäjän tietoja saavien ja käsittelevien kumppaneiden määrää ja niistä annettavia tietoja niin, ettei evästeiden tallentaminen ja käyttö ylitä sitä, mikä on palvelun vaatima laajuus eikä rajoita yksityisyyden suojaa enempää kuin on välttämätöntä ja että kumppaneista on mahdollista antaa käyttäjälle selkeät tiedot, joiden avulla tämä voi helposti arvioida suostumuksen antamisen vaikutuksia.

Evästeiden käyttötarkoitukset

Traficom katsoo, että tahdonilmaisun tietoisuuden täyttymistä tulee arvioida myös jo edellä esille nostetussa tapauksessa, kun käyttäjän ei ole foreca.fi-verkkosivustolla mahdollisuutta tehdä tarkempia valintoja eri evästekategorioiden välillä, vaan yhdellä tahdonilmaisulla käyttäjä suostuu sekä mainontaan, sisällön personointiin, että erilaisiin käyttäjätalostoinnin tarkoituksiin. Sen lisäksi, että menettely ei täytä suostumuksen edellytyksenä olevaa vaatimusta suostumuksen kohteen yksilöinnistä, Traficomien arvion mukaan mitä useampia evästetarkoituksia on niputettu yhden suostumusvalinnan alle, sitä suurempi riski on, että käyttäjä ei tosiasiallisesti ymmärrä, mihin kaikkiin tarkoituksiin hänen suostumustaan pyydetään.

⁹ Michael Veale – Frederik Zuiderveen Borgesius, Adtech and Real-Time Bidding under European Data Protection Law, German Law Journal (2022), 23, s. 226–256, <https://doi.org/10.1017/qlj.2022.18>, s. 246–247.

Tämä tarkoittaa, että käyttäjä tällöin ei ole ainakaan kaikilta osin tietoinen antamansa suostumuksen merkityksestä.

Lisäksi Traficom kiinnittää Forecan käyttämän eväsetarkoitusten jaottelun osalta ja niistä informoimisen osalta huomiota siihen, että käyttäjältä pyydetään erikseen suostumusta tarkoitukseen "Tietojen tallennus laitteelle ja/tai laitteella olevien tietojen käyttö". Traficomien käsityksen mukaan, mikäli käyttäjä haluaa antaa suostumuksensa johonkin eväsetarkoitukseen, käyttäjän tulee ensin antaa Forecan evästeidenhallintatyökalussa suostumuksensa sille, että hänen päälaitteelleen voidaan ylipäänsä tallentaa evästeitä tai niiden kaltaisia tekniikoita tai että käyttäjän päätelaitteella jo olevia tietoja voidaan käyttää. Traficom korostaa, että SVPL 205 §:n 1 momentin mukaisesti käyttäjälle tulee antaa evästeiden tai niiden kaltaisten tekniikoiden käyttöön liittyen ymmärrettävät ja kattavat tiedot. Mikäli käyttäjä haluaa tehdä tarkempia valintoja Forecan evästeidenhallintatyökalussa, ei ole Traficomien arvion mukaan käyttäjän kannalta riittävän selvää, että käyttäjän tulee antaa suostumuksensa molempiin esitettyihin tarkoituksiin eli esimerkiksi tarkoitukseen "personoitujen mainosten ja sisällön näyttäminen, mainonnan ja sisällön mittaus, käyttäjäymmärrys sekä tuotekehitys", sekä tarkoitukseen "tietojen tallennus laitteelle ja/tai laitteella olevien tietojen käyttö". Käyttäjän ei voida myöskään katsoa antavan yksilöityä suostumusta. Eli suostumuksen antaminen vain jäljempään tarkoitukseen ei olisi tässä tapauksessa riittävää.

Käyttäjän suostumuksen tietoisuuden kriteerin täyttymistä tulee arvioida myös mainitun tarkoituksen "tietojen tallennus laitteelle ja/tai laitteella olevien tietojen käyttö" itsensä osalta. Kyse on siitä, onko "tietojen tallennus laitteelle ja/tai laitteella olevien tietojen käyttö" -käyttötarkoitus ilmaistu siinä määrin ymmärrettävästi ja kattavasti, että käyttäjä ymmärtää, mihin hänen suostumustaan pyydetään. Kyseisen tarkoituksen mukaan "Toimittajat voivat tallentaa laitteelle tietoja, kuten evästeitä ja laitetunnisteita, ja käyttää tietoja käyttäjälle esitettyihin tarkoituksiin". Tämän osalta Traficom katsoo, että kyseinen käyttötarkoitus on ilmaistu hyvin laveasti, eikä siinä käytännössä ole määritelty mitä kaikkea tietojen tallentamista tai tietojen käyttöä kyseinen tarkoitus kattaa. Tarkoituksen osalta ei käy selvästi ilmi, että siinä tarkoitettua tietojen tallentamista ja käyttöä voidaan Traficomien käsityksen mukaan tehdä vain siinä laajuudessa kuin käyttäjä antaa suostumuksensa valinnaisten evästeiden käyttöön, eli Forecan tapauksessa tarkoitukseen "personoitujen mainosten ja sisällön näyttäminen, mainonnan ja sisällön mittaus, käyttäjäymmärrys sekä tuotekehitys", jolloin tietojen tallennus ja käyttö rajautuu tosiasiallisesti vain näihin käyttäjän hyväksymiin täsmällisempiin tarkoituksiin. SVPL 205 §:n 1 momentin mukaisten ymmärrettävien ja kattavien tietojen antamiseksi Forecan tulee täydentää suostumuksenhallintamekanismeissa annettavia tietoja siten, että käyttäjälle tulee selväksi, että suostumuksen antaminen tarkoitukseen "tietojen tallennus laitteelle ja/tai laitteella olevien tietojen käyttö" on välttämätöntä, mikäli käyttäjä haluaa antaa suostumuksensa joihinkin valinnaisiin eväsetarkoituksiin. Käyttäjälle tulee joko myös täsmentää viimeksi mainittua tarkoitusta niin, että käyttäjä ymmärtää, että siinä tarkoitettu tietojen tallentaminen ja käyttö on mahdollista vain siinä laajuudessa kuin käyttäjä antaa suostumuksensa valinnaisille evästeille, tai luopua evästeidenhallintatyökalussaan tarkoituksen "tietojen tallennus laitteelle ja/tai laitteella olevien tietojen käyttö" käytöstä kokonaan.

Evästeinformaation ymmärrettävyys ja viittaukset oikeutettuun etuun

Traficom on lähettämässään selvityspyynnössä pyytänyt Forecalta selvennystä, että asettaako Foreca evästeitä sen verkkosivustolla oikeutetun edun nojalla, johon yhtiö on vastannut myöntävästi. Traficom on niin ikään pyytänyt yhtiötä selventämään mitä evästeitä oikeutetun edun nojalla hyödynnetään. Foreca on vastannut, että tällaisia evästeitä ovat kaikki sen toimittamassa evästelistauksessa välttämättömiksi merkatut evästeet, sekä mainosalalla standardina olevan rajapinnan (IAB TCF 2.0)

mukaan määritetyt kohdat, jotka on eritelty suostumusmekanismiin Oikeutettu etu -sivulla. Edelleen Traficom on pyytänyt yhtiötä kertomaan, millä perusteella se on päätenyt arvion, että oikeutettu etu soveltuu kyseisten evästeiden käsittelyperusteeksi. Foreca on esittänyt perusteluina, että evästelistauksessa välttämättömiksi merkityt evästeet, ovat liiketoiminnan tai palvelun toiminnan kannalta välttämättömiä, eikä niiden kautta saatujen tietojen käsittelystä aiheudu vakavaa haittaa yksilöiden (käyttäjien) oikeuksille ja vapauksille. Muutoin yhtiö kertoo noudattavansa IAB TCF 2.0 määriytyksiä, joiden perusteella markkinoilla olevat suostumusmekanismit toimivat.

Traficom haluaa korostaa SVPL 205 §:n 1 momentin merkitystä, jonka mukaan palveluntarjoajan tulee antaa käyttäjälle evästeiden käyttöön liittyen ymmärrettävät ja kattavat tiedot tietojen tallentamisen tai päätelaitteen tietojen käytön tarkoituksesta. Traficomin arvion mukaan oikeutettua etua koskevien valintojen näyttäminen samassa yhteydessä, jossa pyydetään käyttäjän suostumusta evästeiden käyttöön, on omiaan aiheuttamaan epäietoisuutta palvelun käyttäjässä. Ongelmallista on, että käyttäjälle ei kerrota, mitä oikeutetun edun käyttö kyseessä olevassa tapauksessa tarkoittaa. Traficom katsoo, että oikeutettua etua koskevien valintojen sisällyttäminen evästesuostumustyökaluun on ongelmallinen toimintatapa suhteessa yleisen tietosuoja-asetuksen 7 artiklan 2 kohtaan, jonka mukaan suostumuksen antamista koskeva pyyntö on esitettävä selvästi erillään muista asioista helposti ymmärrettävässä ja saatavilla olevassa muodossa selkeällä ja yksinkertaisella kielellä.

Traficom arvioi myös, että oikeutetun edun käyttö tuntuu olevan jokseenkin epäselvää myös Forecalle itselleen. Traficomien muiden evästeitä koskevien asioiden käsittelyn yhteydessä saama kuva oikeutetun edun käyttämisessä IAB TCF:ään perustuvissa evästesuostumustyökaluissa on se, että kyse on tietosuoja-asetuksen mukaisesta henkilötietojen jatkokäsittelystä informoinnista ja käyttäjän oikeudesta vastustaa tällaista jatkokäsittelyä. Kuitenkin Foreca on antamassaan vastauksessa suoraan todennut asettavansa välttämättömiksi katsomiaan evästeitä myös oikeutetun edun nojalla.

Traficom toteaa tässä yhteydessä, että yleisen tietosuoja-asetuksen mukainen henkilötietojen käsittely ei ole Traficomien toimivallassa, vaan Traficomien toimivalta samoin kuin tämä päätös rajoittuu SVPL 205 §:n ja sen 1 momentissa viitatus suostumuksen tulkintaan, joka saa sisältönsä yleisen tietosuoja-asetuksen 4 artiklan 11 alakohdasta ja 7 artiklasta. Traficomien katsoo, että virastolla on tämän lisäksi kuitenkin toimivalta arvioida evästeiden käyttöön pyydetävän suostumuksen yhteydessä annettuja tietoja SVPL 205 §:n 1 momentin kannalta, eli arvioida, onko palveluntarjoaja antanut käyttäjälle ymmärrettävät ja kattavat tiedot tallentamisen tai käytön tarkoituksesta. Yleisen tietosuoja-asetuksen mukaista oikeutettua etua koskevien valintojen esittämisessä evästeiden käyttöön pyydetävän suostumuksen yhteydessä on ennen kaikkea kyse siitä, ovatko käyttäjälle annetut tiedot SVPL 205 §:n 1 momentissa tarkoitettulla tavalla ymmärrettäviä.

Oikeutettua etuja koskevien valintojen esittäminen valmiiksi valittuina suostumushallintamekanismien yhteydessä on omiaan sekä tekemään evästeitä koskevien valintojen tekemisestä käyttäjälle monimutkaista että omiaan aiheuttamaan sekaannusta. Traficomien arvion mukaan myös Forecan evästesuostumustyökalussa annettu informaatio oikeutetun edun käytöstä on vaikeasti ymmärrettävää. Koska oikeutettu etu ei myöskään koskaan voi olla SVPL 205 §:n mukainen peruste evästeiden asettamiselle, siihen viittaaminen suostumushallintamekanismissa on evästeiden käyttöä koskevan sääntelyn näkökulmasta sekä tarpeetonta että harhaanjohtavaa. Oikeutetun edun valintojen oletusarvoinen päällä olo on omiaan antamaan myös virheellisen kuvan evästeiden asettamisesta, kun käyttäjän edellytetään poistamaan valinnat evätkeseen suostumuksensa.

Traficom lisäksi huomauttaa, että sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivin 5 artiklan 3 kohdan ja SVPL 205 §:n 2 momentin sanamuodon seurauksena, mikäli evästeen yksikin käyttötarkoitus on muu kuin viestinnän välittäminen tai käyttäjän nimenomaisesti pyytämän palvelun tarjoaminen, evästeen käyttö edellyttää käyttäjän pätevää suostumusta. Tämä vastaa tietosuojatyöryhmän lausunnossaan 4/2012 esittämää kantaa¹⁰. SVPL 205 §:n 2 momentin soveltamisalaan kuuluvaa välttämätöntä evästettä ei siten voida oikeutetun edun perusteella käyttää muihin SVPL 205 §:n 2 momentin mukaisiin välttämättömin tarkoituksiin.

Traficom toimivalta rajoittuu edellä todetusti SVPL 205 §:ään ja sitä soveltaessa yleisen tietosuoja-asetuksen suostumusta koskevien vaatimusten tulkintaan. Tästä seuraa, että Traficomilla ei ole toimivaltaa velvoittaa Forecaa kokonaan poistamaan oikeutettua etuja koskevia valintoja yhtiön evästesuostumustyökalusta, kun oikeutettuja etuja koskevat valinnat on kuitenkin esitetty eri välilehdellä suostumuksen pyytämistä koskevista valinnoista. Traficom arvioi mukaan sen toimivalta kuitenkin mahdollistaa Forecan velvoittamisen selkeyttämään sen evästesuostumustyökalussa esitettyjä oikeutettuja etuja koskevia valintoja siten, ettei Forecan verkkosivustojen käyttäjille pääse syntymään väärinymmärrystä siitä, että Foreca tai sen kumppanit asettavat evästeitä tai käyttävät käyttäjän päätelaitteelle tallennettuja tietoja oikeutettuun etuun perustuen.

Näin ollen Traficom velvoittaa SVPL 330 §:n 1 momentin nojalla Forecaa muuttamaan evästesuostumustyökaluaan siten, että siitä käy selvästi ilmi, että Foreca ei aseta evästeitä käyttäjän päätelaitteelle tai muutoin käytä päätelaitteelle tallennettuja tietoja oikeutetun edun nojalla. Annettavista tiedoista tulee lisäksi käydä ilmi, että oletusarvoisesti päällä olevat oikeutettua etua koskevat valinnat koskevat pelkästään evästeillä kerättyjen tietojen jatkokäsittelyä ja tietojen käsittely oikeutetun edun nojalla edellyttää, että käyttäjä on antanut suostumuksensa evästesuostumustyökalun 2. tasolla esitettyyn käyttötarkoitukseen "Tietojen tallennus laitteelle ja/tai laitteella olevien tietojen käyttö".

Analytiikkaevästeiden välttämättömyyden arviointi

Foreca on antamassaan selvityksessä esittänyt, että analytiikkaevästeiden katsominen välttämättömäksi on heille välttämätöntä pyydetyn palvelun tarjoamiseksi, sillä ilman tätä analytiikkaa yhtiön ei sen mukaan olisi mahdollista varmistaa palvelun toimivuutta esimerkiksi poikkeustilanteissa. Traficom näkemys asiaan on, että analytiikkaevästeitä ei kuitenkaan voida yksiselitteisesti katsoa käyttäjän näkökulmasta välttämättömiksi sellaisen palvelun tarjoamiseksi, jota käyttäjä on nimenomaisesti pyytänyt, koska käyttäjä ei todennäköisesti käytä palvelua siksi, että haluaa toimintaansa seurattavan. Traficom korostaa, että evästeen tai muun sen kaltaisen teknologian välttämättömyyttä tulee Traficom tulkinnan mukaan ensisijaisesti arvioida käyttäjän eikä palveluntarjoajan näkökulmasta. Käyttäjän ei voida suoraan katsoa olevan tietoinen, että hänen toiminnastaan palvelussa kerätään tilastollista- tai muuta käyttötapatietoa, jos käyttäjän suostumusta tähän ei pyydetä. Myös Euroopan tietosuojaneuvosto (EDPB) on 2/2019 julkaistussa ohjeessaan¹¹ käsitellyt tietojen keräämistä palvelun parantamista varten ja todennut, että useimmiten palvelun tai käyttäjien käyttäytymisen yksityiskohtiin liittyvien organisatoristen mittarien keruuta ei voida pitää tarpeellisena palvelun tarjoamiseksi, sillä palvelu voitaisiin tarjota, vaikka kyseisiä henkilötietoja ei käsiteltäisi.

¹⁰ Lausunto 04/2012 evästeisiin liittyvää suostumusta koskevasta vapautuksesta (WP 194).

¹¹ Euroopan tietosuojaneuvosto, Ohjeet 2/2019 yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan b alakohdan perusteella tapahtuvasta henkilötietojen käsittelystä rekisteröidyille tarjottavien verkkopalvelujen yhteydessä, Versio 2.0, 8.10.2019. (https://edpb.europa.eu/sites/default/files/files/file1/edpb_guidelines-art_6-1-b-adopted_after_public_consultation_fi.pdf)

Merkittävää siis on, että useimpien palvelujen on myös lähtökohtaisesti mahdollista toimia, vaikka analytiikkaa ei olisi käytössä, mikä viittaa siihen, että analytiikkaevästeet eivät teknisesti ottaen ole välttämättömiä palvelun tarjoamiseksi. Kuormanjaon, eli verkko- tai sovellusliikenteen jakamisen useille palvelimille, toteuttaminen on täysin mahdollista täysin ilman ulkoista analytiikkatietoa, vaikka palveluntarjoajan näkökulmasta katsottuna tällainen analytiikkatieto toki jollain tavoin voisikin helpottaa palvelinresurssitarpeiden mitoittamisessa. Tavallisimmin kuormanjakoon käytetään valmiita dynaamisia kuormanjakoalgoritmeja, joilla kuormaa voidaan jakaa palvelimille esimerkiksi avoinna olevien yhteyksien määrän, resurssien saatavuuden tai palvelimen vastausaikojen perusteella.

Forecan selvityksessä on kerrottu, että analytiikan avulla kerättyjä tietoja siirretään kolmannelle osapuolelle (Google). Forecan mukaan heidän käyttämänsä analytiikkaratkaisuun (Google Analytics) liittyvien evästeiden avulla ei ole mahdollista tunnistaa yksittäistä käyttäjää. Traficom:n näkemys on kuitenkin, että väite ei pidä paikkaansa, sillä käyttäjän päätelaitteelle tallennetaan sivustolle saavuttaessa alla taulukossa 3 mainitut evästeet, joihin tallennetaan yksilöiviä tunnisteita ja joiden nimenomainen käyttötarkoitus on käyttäjien erottaminen toisistaan.

Taulukko 3. Päätelaitteelle asetettavat Google Analytics analytiikkaevästeet.

Nimi
_ga ¹²
_ga_NG7K1TPW9Z
_gid
_gat_gtag_UA_*

Foreca on selvityksessään lisäksi maininnut, että sen sivuston käyttäjät odottavat sen sääpalvelun olevan helppokäyttöinen, ja eri säätietojen löytyvän helposti, jonka vuoksi Forecan tulee muun muassa ymmärtää, millä eri sivuston sivuilla vierailaan ja kuinka usein, jotta he tietävät löytävätkö käyttäjät etsimänsä tuotteet sivustolta. Traficom:n arvion mukaan sivuston käyttäjien odotuksia palvelusta ei ole mahdollista arvioida niin tyhjentävästi, kun Foreca esittää. Toisaalta ei voida myöskään tyhjentävästi argumentoida sen puolesta, etteikö käyttäjillä voisi olla tiettyjä odotuksia sivuston toimivuutta kohtaan. Traficom haluaa kuitenkin korostaa, että evästeiden käyttöä koskevan lainsäädännön puitteissa käyttäjien mahdolliset odotukset sivustojen ominaisuuksista eivät ole ratkaiseva tekijä evästeen välttämättömyyden arvioinnissa, vaan arvioinnin kannalta olennaista on se, mitä käyttäjän voidaan katsoa nimenomaisesti pyytäneen ja, mikä on ehdottoman välttämätöntä kyseisen, nimenomaisesti pyydetyn palvelun tarjoamiseksi. Se, minkälaisia ominaisuuksia käyttäjä sivustoa käyttäessään odottaa, ei ole sama asia kuin se, mitä käyttäjä sivustoa käyttäessään nimenomaisesti pyytää.

Traficom:n näkemys on, että evästeiden välttämättömyyttä arvioitaessa tulee myös huomioida SVPL 205 §:n 3 momentti, jonka mukaan tallentaminen ja käyttö on sallittua ainoastaan palvelun vaatimassa laajuudessa ja sillä ei saa rajoittaa yksityisyyden suojaa enempää kuin on välttämätöntä. Traficom katsoo, että tietojen jakaminen kolmansille osapuolille lähtökohtaisesti rajoittaa käyttäjän yksityisyyden suojaa enemmän, kuin se, että tiedot pidetään vain yhden tahon hallussa. Merkittävää tässä kohdassa on, että analytiikan toteuttaminen olisi mahdollista myös ilman kolmannen osapuolen ohjelmistojen käyttämistä tai vähintäänkin siten, että kerättävät tiedot voidaan tallentaa palveluntarjoajan omille palvelimille, vaikka analytiikka toteutettaisiinkin 3. osapuolen ohjelmistoa käyttämällä.

¹² Google: Analytics Help, Dimensions and metrics [GA4], Cookie usage on websites. (<https://support.google.com/analytics/answer/11397207?hl=en>) tarkasteltu 19.3.2024.

Foreca ei ole myöskään antanut virastolle tarkempaa selvitystä siitä, miten se on pyrkinyt suojaamaan käyttäjän yksityisyyttä rajoittamalla kerätyn tiedon määrää tai tietojen käytön tai keräämisen kestoa. Pelkän toteamuksen siitä, että käyttäjiä ei tunnisteta ei vielä voida katsoa riittävän osoitukseksi edellä mainitusta. Google Analytics tukee Traficomien tietojen mukaan myös niin sanottua suostumustilaa (consent mode)¹³, joten sen käyttämättä jättäminen on valintakysymys, ei tekninen rajoite. Traficomien arvion mukaan käyttäjien ei myöskään voida riittävän selkeästi katsoa nimenomaisesti pyytävän toimintaansa seurattavan siksi, että palvelusta saataisiin helppokäyttöisempi, vaikka analytiikkaevästeiden käyttötarkoitukset epäsuorasti parantaisivatkin Forecan palvelun laatua ja erilaisien sisältöjen tarjoamista. Traficom katsoo myös, että palvelun kehittämistarkoituksiin hyödynnettävää tietoa on mahdollista saada myös siinä tapauksessa, että analytiikan käyttöön pyydetään suostumusta. Tällöin tietoa saadaan edelleen kuitenkin niiden käyttäjien osalta, jotka antavat suostumuksensa kyseiseen käyttötarkoitukseen.

Edellä mainituin perustein Traficom katsoo, että Forecan käyttämiä Google Analytics evästeitä ei voida pitää SVPL 205 §:n 2 momentissa tarkoitettulla tavalla välttämättöminä sellaisen palvelun tarjoamiseksi, jota käyttäjä on nimenomaisesti pyytänyt ja tällaisten evästeiden käyttöön tulisi siten lähtökohtaisesti pyytää käyttäjän suostumus. Traficomien olisi siten lähtökohtaisesti veloitettava Foreca SVPL 330 §:n 1 momentin nojalla asettamaan näitä käyttötarkoituksia varten yllä taulukossa 3 mainitut käyttäjän päätelaitteelle asetettavat evästeet sekä mahdolliset selaimen paikallista tallennustilaa käyttävät tekniikat suostumuksenvaraisiksi, sillä kyseisten evästeiden käyttöön sovelletaan SVPL 205 §:n 1 momentin pääsääntöä.

Forecan päätösluonnoksessa antaman lausunnon mukaan kyseiset yllä taulukossa 3 mainitut analytiikkaevästeet on asetettu 26.3.2024 suostumuksenvaraiseksi. Traficom on havainnut 30.4.2024 Forecan toteuttaneen kyseisen toimenpiteen. Forecalle ei ole siten tarpeellista asettaa korjausveloitetta jo toteutetun toimenpiteen toteuttamiseksi.

Suostumuksen vapaaehtoisuus

Suostumuksen vapaaehtoisuuden kriteerien täyttymisen osalta Traficom kiinnittää huomiota siihen, että Forecan käyttämässä evästesuostumustyökalussa käyttäjälle ei mekanismin ensimmäisellä tasolla tarjota mahdollisuutta jatkaa foreca.fi-verkkosivustolle vain SVPL 205 §:n 2 momentin mukaisia välttämättömiä evästeitä käyttäen. Tämä on huomionarvoista erityisesti sen takia, että käyttäjälle tarjotaan kuitenkin vaihtoehtoa yhdellä klikkauksella hyväksyä kaikki mahdolliset käyttötarkoitukset ja näihin liittyvät evästeet. Kaikkien evästeiden hyväksymisen vaihtoehtona käyttäjälle tarjotaan mahdollisuutta tehdä tarkempia evästevalintoja "Lisää vaihtoehtoja"-painiketta painamalla, mikä avaa suostumuksenhallintamekanismin toisen tason. Tällä toisella toisen tasolla eli asetusvalikossa käyttäjälle tarjotaan "Hylkää kaikki"- ja "Hyväksy kaikki"-valintojen ohella myös mahdollisuus tehdä valintoja kategorioittain, sekä tallentaa ja sulkea valinnat erillisestä painikkeesta. Huomionarvoista on, että "Hylkää kaikki"- ja "Hyväksy kaikki"-valinnat esitetään evästesuostumustyökalussa vain tekstinä, jolloin käyttäjälle ei välttämättä ole selkeää, että kyseessä ovat valittavat painikkeet. Tämä korostuu etenkin kun "Tallenna ja sulje" valinta on kuitenkin suhteellisen selkeästi ymmärrettävissä valittavaksi painikkeeksi, sillä tekstin ympärillä on sen painikkeeksi osoittava laatikko. Traficomien näkemys on, että nämä kaikki tulee ottaa huomioon, kun arvioidaan sitä, kuinka helppoa käyttäjän on hyväksyä kaikki evästeet verrattuna siihen, että käyttäjä haluaa tehdä tarkempia evästevalintoja tai

¹³ Google for Developers: Tags, Implement the Transparency & Consent Framework (<https://support.google.com/analytics/answer/10022331>) tarkasteltu 19.3.2024.

kieltäytyä muiden kuin SVPL 205 §:n 2 momentin mukaisten välttämättömien evästeiden käytöstä.

Traficom toteaa, että yleisen tietosuoja-asetuksen 7 artiklan 3 kohdan mukaan suostumuksen peruuttamisen on oltava yhtä helppoa kuin sen antamisen. Vaikka artiklan suomenkielisessä kieliversiossa viitataan erityisesti suostumuksen peruuttamiseen, tulee samaa periaatetta soveltaa Traficom:n näkemyksen mukaan myös suostumuksen antamisesta kieltäytymiseen, jotta suostumus voidaan katsoa vapaaehtoisesti annetuksi. Ottaen huomioon, että lainkohdan suomenkielinen versio poikkeaa ainakin englanninkielisestä ja ruotsinkielisestä versiosta, joissa ei ole mainittu sanaa "myöhemmin", ei suostumuksen vapaaehtoisuutta koskevan tarkastelun voida katsoa rajoittuvan suostumuksen antamisen jälkeiseen aikaan. Tämän johdosta verkkosivuston käyttäjällä tulee olla mahdollisuus suostumuksesta kieltäytymiseen samanlaisella tavalla kuin hänellä on mahdollisuus suostumuksensa antamiseen.

Kuten edellä on jo todettu, Forecan evästesuostumustyökalu edellyttää muiden kuin välttämättömien evästeiden käytöstä kieltäytymiseksi käyttäjältä ensin "Lisää Vaihtoehtoja"-painikkeen painamista, sitten sen hahmottamista, että "Hylkää kaikki"- ja "Hyväksy kaikki" ylipäättään ovat valittavia painikkeita ja lopuksi vielä "Tallenna ja sulje" valinnan painamista. Kaikkien mahdollisten evästeiden hyväksyminen taas on mahdollista tehdä yhdellä klikkauksella heti suostumuksenhallintamekanismin ensimmäisellä tasolla. Traficom:n arvion mukaan tällä eri valintojen erilaisella kohtelulla ja sijoittelulla on huomattava merkitys verkkosivustolla vierailevien käyttäjien käyttäytymisen kannalta, ja kyseisen menettelyn tarkoituksena on hyvin todennäköisesti käyttäjien ohjaaminen hyväksymään kaikkien evästeiden käyttö, mikä ei välttämättä vastaa käyttäjien todellista tahtotilaa. Kun suostumuksen epääminen on vaikeampaa ja vie enemmän aikaa kuin sen antaminen, palveluntarjoaja käytännössä ohjaa käyttäjää antamaan suostumuksen useampiin käyttötarkoituksiin kuin tämä välttämättä muutoin haluaisi, jolloin käyttäjän aito valinnanvapaus on osin vain näennäistä.

Asiassa on Traficom:n mukaan syytä ottaa huomioon myös edellä mainittu EU-tuomioistuimen asiassa C-673/17 Planet49 antama ratkaisu, jonka mukaan suostumusta ei ole annettu pätevästi, kun lupa tietojen tallentamiseen tai internetsivuston käyttäjän päätelaitteelle jo tallennettujen tietojen käyttämiseen evästeiden avulla on annettu valmiiksi rastitetulla ruudulla, josta käyttäjän on poistettava rasti evätäkseen suostumuksensa. Kun muista kuin välttämättömistä evästeistä kieltäytyminen ei ole mahdollista suostumuksenhallintamekanismin ensimmäisellä tasolla ja käyttäjälle tarjotaan ensisijaisesti kaikkien evästeiden hyväksymistä ja sen ohella tarkempiin evästeasetuksiin perehtymistä, tällaisen menettelyn voidaan Traficom:n arvion mukaan katsoa rinnastuvan EU-tuomioistuimen ratkaisussa mainittuun valmiiksi rastitettuun ruutuun. Tällöin käyttäjä joutuu tekemään ylimääräisiä toimenpiteitä evätäkseen suostumuksensa.

Tämän lisäksi EU-tuomioistuimen katsoi asiassa C-61/19 Orange România 11.11.2020¹⁴ antamassaan tuomiossa, ettei suostumusta ole pidettävä päteväenä, jos rekisterinpitäjä vaikuttaa epäasianmukaisesti valinnanvapauteen vastustaa tätä keräämistä ja säilyttämistä vaatimalla, että rekisteröidyn on suostumuksensa epäämiseksi täytettävä lisälomake, jossa kyseinen kieltäytyminen mainitaan. Forecan menettely voidaan Traficom:n näkemyksen mukaan rinnastaa menettelyyn, jossa käyttäjän suostumuksensa epäämiseksi täytettävä lisälomake. Tällainen lisävaatimus on nimittäin omiaan vaikuttamaan epäasianmukaisesti valinnanvapauteen vastustaa tällaista keräämistä ja säilyttämistä.

¹⁴ Asia C-61/19, Orange România, ECLI:EU:C:2020:901, 11.11.2020, kohta 52.

Näin ollen Traficomın arvion mukaan kaikkien evästeiden hyväksyminen on Forecan evästesuostumustyökalussa helpompaa kuin niistä kieltäytyminen tavalla, joka ei vastaa yleisen tietosuojasetuksen 4 artiklan 11 kohdassa ja 7 artiklan 3 kohdassa suostumukselle asetettuja vaatimuksia. Forecan tapa pyytää foreca.fi-verkkosivuston käyttäjien suostumusta ei siten täytä vapaaehtoisesti annetun suostumuksen edellytyksiä, ja Traficom velvoittaa SVPL 330 §:n 1 momentin nojalla Forecan muuttamaan evästesuostumustyökaluaan siten, että käyttäjälle annetaan kaikkien evästeiden hyväksymisen ohella mahdollisuus myös kieltää muiden kuin välttämättömien evästeiden käyttö suostumuksenhallintamekanismin ensimmäisellä tasolla.

Evästeiden toiminta-ajat

Forecan mukaan foreca.fi-verkkosivustolla käytettävien evästeiden toiminta-aikoja koskeva tieto on nykyisellään löydettävissä palveluntietosuojaselosteeseen osoitteesta <https://www.foreca.fi/tietosuojakaytando>. Evästeet tallennetaan yhtiön mukaan niin pitkäksi ajaksi kuin se on tarkoituksenmukaista. Evästeestä riippuen se voi olla yhdestä päivästä noin vuoteen, mutta osa evästeistä on vain väliaikaisia tai istuntokohtaisia. Foreca kertoo, ettei se ole aiemmin informoinut käyttäjää evästeiden toiminta-ajoista, koska se ei ole ollut tietoinen, että siitä tulisi informoida.

Traficom on selvityspyynnöllään huomauttanut yhtiötä st-nimisen evästeen 5 vuoden toiminta-ajasta ja pyytänyt tarkempia perusteluja tälle, johon Foreca on vastannut, että kyseessä on käyttäjäkohtaisia asetuksia sisältävä eväste ja omaaloitteisesti tehneensä joitakin muutoksia evästeen osalta ja lyhentäneensä sen voimassaoloajan yhden vuoden pituiseksi.

Traficom kiinnittää huomiota siihen, että foreca.fi-verkkosivustolla käytettävien evästeiden toiminta-aikoja koskevaa tietoa ei ole kaikilta osin löydettävissä evästesuostumustyökalusta. Traficom katsoo, että summittaisten toiminta-aikojen mainitseminen sivuston tietosuojaselosteessa ei riitä täyttämään SVPL 205 §:n 1 momentin vaatimusta, että evästeistä annettavien tietojen tulee olla riittävän ymmärrettäviä ja kattavia. Myös Euroopan unionin tuomioistuimen asiassa C-673/17 Planet49 antaman ratkaisun mukaan käyttäjälle tulee ilmoittaa käytettävien evästeiden toiminta-aika sekä tieto siitä, mikäli kolmansilla osapuolilla on oikeus hyödyntää evästeiden kautta kerättäviä tietoja. Tämä tarkoittaa sitä, että toiminta-ajat tulisi ilmoittaa evästekohteisesti. 3. osapuolien osalta tieto toiminta-ajoista on osin löydettävissä Kumppanit-välilehdeltä. Traficom kiinnittää kuitenkin huomiota siihen, että kaikkien toimittajien kohdalla toiminta-aikoja ei esitetä, vaan joidenkin toimittajien osalta käyttäjälle tarjotaan linkkiä tämän kolmannen osapuolen verkkosivustolla sijaitsevaan tietosuojaselosteeseen.

Traficom katsoo, että kyseinen käytäntö, jossa käyttäjä joutuu siirtymään kolmannen osapuolen palveluun saadakseen selville foreca.fi-verkkosivustolla käytössä olevan evästeen toiminta-ajan, on vastoin SVPL 205 §:n 1 momenttia, jonka mukaisesti palvelun tarjoajan on annettava palvelun käyttäjälle ymmärrettävät ja kattavat tiedot koskien evästeitä ja muita palvelun käyttöä kuvaavia tietoja. Traficom katsoo, että sivuston palveluntarjoajana toimivan Forecan vastuulla on varmistaa, että käyttäjälle annetaan kaikki SVPL 205 §:n 1 momentin mukaiset tiedot. Lisäksi Traficom vielä huomauttaa, että velvoite ilmoittaa evästeiden toiminta-ajat koskee niin toimittajien asettamia kuin myös Forecan itsensä asettamia evästeitä. Näin ollen Traficom velvoittaa SVPL 330 §:n 1 momentin nojalla Forecan ilmoittamaan suostumuksenvaraisten evästeiden toiminta-ajat foreca.fi-verkkosivustolla.

Sovelletut säännökset

Laki sähköisen viestinnän palveluista (917/2014) 205 §, 315 § 1 mom. ja 330 § 1 mom.

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/679 luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta (yleinen tietosuojasetus) 4 art. 11 kohta ja 7 art.